

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"

REDACCION Y ADMINISTRACION: RECONQUISTA 268, Esqr. 42 BUENOS AIRES

Leto I.

BUENOS AIRES, 21. OKTOBRA 1933

Štev. 5.

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. LIST IZHAJA OB SOBOTAH

NEVARNI OBLAKI SE ZBIRAJO NAD EVROPO

Nemška vlada je nepričakovano odpoklicala svoje zastopnike z razorožitvene konference — Hindenburg je razpustil državni zbor ter se bodo nove volitve vršile prihodnji mesec — Globok vtis v vseh državah Evrope — Glasovi o nevarnosti nove vojne

Položaj v Evropi je postal v zadnjem tednu izredno napet in nevaren, kakor menda še ni bil v povojnem času. Res je sicer, da se je v poslednjih mesecih napetost političnega ozračja stopnjevala od dneva do dneva radi preokreta v notranjem položaju Nemčije, kjer je hitlerizem spet vzbudil v narodu staro in skozi stoletja tako zelo negovano nemško ljubezen do vojaške monture in velikih militarističnih parad. Sosedje novega fašističnega "rajha" so z vedno večjim nezaupanjem in nemirom opazovali revije stotisočev vojaško uvrščenih in discipliniranih hitlerjancev, ki so se, z vedno krajšimi presledki, ponavljale v zadnjem času ter podžigale predvojno nemško samozavest, bojevitost in tudi prevzetnost, ki jo izraža stara — a danes spet tako zelo moderna pesem "Deutschland ueber alles".

Tega nezaupanja v sosednih državah niso mogla odstraniti uradna zagotovila nemške vlade, da je nemški narod miroljuben in da vojne ne mara ter da so vse te fašistične parade samo strašilo za komuniste. Saj so v isti sapi nemški listi poročali o govornih fašističnih veljakov, ki so povečevali "junaško smrt na bojnem polju" ter obpajali spomine na nekdanje slave nepremagljivih nemških vojsk. Ni bilo mogoče prikriti dejstva, da je hitlerizem začel hudo navduševati nemške množice in nič čudnega ni, če se danes mnogi vprašujejo: kam se bo pa to navdušenje razlilo, ko bodo hitlerjevci spravili na varno tudi poslednjega nemškega komunisto? Ali ni verjetno, da se bo usmerilo proti Franciji, proti Poljski in proti Čehoslovaki?

Zato si lahko predstavljamo, kakšen vtis je naredila v svetu vest, ki so jo preteklo soboto ženevski brzojavi sporočili javnosti, da je nemška vlada odpoklicala svoje zastopnike z mednarodne razorožitvene konference.

Nemški zunanji minister baron v. Neurath je brzojavno javil predsedniku konference Hendersonu, da je nemška vlada prepričana, da konference ne bo dosegla svojega prvotnega namena, namreč izvedbo splošne razorožitve, in da so tega krivo močno oborožene države, ki nočejo izpolniti prevzetih obvez. Ker se na tak način nemški državi noče priznati enakopravnost z drugimi državami, noče nemška vlada izgubljati še nadalje časa na konferenci in jo torej zapuša.

Se isti dan so vesti iz Berlina naznanile, da je državni predsednik Hindenburg, na Hitlerjevo zahtevo, razpustil državni zbor in da se bodo volitve vršile 12. novembra. Obenem z volitvami se bo vršil tudi plebiscit, s katerim naj se nemški narod izjavi, ali odobrava zunanjo politiko nemške vlade t. j. njeno zahtevo po popolni enakopravnosti v oboroževanju.

Nove volitve ne bodo prav v ni-

čemer spremenile, na zunaj, sedanjega položaja v Nemčiji. Hitler ve, da bo dobil sto odstotkov vseh oddanih glasov; in o tem so tudi drugod pričarani. Zakaj, torej, te volitve? Morda radi moralne zaslombe in učinka, ki naj bi ga imele na inozemstvo? Zaslombe Hitler ne rabi, ker sloni njegova oblast na dovolj trdni podlagi: na navdušenju mlade generacije in v sili militariziranih fašističnih oddelkov. Zunanji učinek tudi ne pride v poštev, ker je izid ljudskega glasovanja že vnaprej znan.

Torej?

Jasno je, da bo vlada mobilizirala tekom volilne kampanje ves fašistični aparat, da navduši volilne množice. Notranjega sovražnika, kakšne stranke, ki bi se potegovala, če že ne za oblast, pa vsaj za zastopstvo v parlamentu, ni nobene. Kaj bo torej "Leitmotiv" sedanje volilne kampanje, s čim bodo fašistični agitatorji navduševali volilce?

Odgovor na to vprašanje ni težak: "Vsi na volišča, da dokažemo svetu, da smo siti krivic, ki smo jih morali do sedaj prenašati radi versailleske pogodbe, radi Francije in njenih zaveznikov" — to bo geslo za novembarske volitve.

Navdušenje fašističnih množic, ki že sedaj ne obeta nič... mirnega, se bo le še stopnjevalo in bo še bolj usmerilo svojo ost proti Franciji in njenim zaveznikom.

Nemško ljudstvo se bo izreklo za oborožitev. In kaj se bo pa zgodilo, če Francija ne bo hotela dopustiti, da se nekaznovano prekrši mirovna pogodba oziroma, z bolj preprostimi in jasnimi besedami povedano: če Francija ne bo hotela mirno počakati, da se Nemčija primerno oboroži za "revanšo"?

Gotovo je, da se nad Evropo zbirajo črni oblaki, ki obetajo nevihto. Odgovorni državniki neprikrito izjavljajo, da v povojnem času ni bila vojna nevarnost nikoli tako blizu, kakor je danes.

V Franciji pišejo listi in izjavljajo politiki, da o kakšni razorožitvi sedaj ni več govora.

Čehoslovaška vlada je baje že sklenila povečati izdatke za vojsko.

Danski zunanji minister je odkrito v parlamentu izjavil, da treba biti pripravljeni na vse ter da je nujno potrebno, da se takoj ojači meja.

Švicarski vojni minister je zahteval izredne kredite, da okrepi obrambna sredstva na meji z Nemčijo, ker je baje švicarski generalni štab izvedel, da imajo Nemci že pripravljen načrt za vpad na švicarsko ozemlje. Nemški generali so pripravili, glasom teh novic, načrte, kako bi nemška vojska preko švicarskega ozemlja prišla do francoske meje. Znano je, da so Francozi zgradili vzdolž nemške in italijanske meje velikanska obrambna sredstva, ki bodo tvorila hude ovire za katerokoli vpadalno vojsko. Ta obrambni pas pa je prekinjen na meji s Švico in vprav na ta slabo zavarovani pas francoske meje so nemški vojskovodje usmerili baje svoje poglede.

Značilne so tudi besede, ki jih je na nekem predavanju izrekel finančni svetnik angleškega vojnega ministertva A. Duff-Cooper: "Nikoli, v zgodovini sveta", je dejal, "ni bilo naroda, ki bi se bil tako soglasno in s takšnim navdušenjem pripravil na vojno, kakor se sedaj pripravlja nemški narod".

Kancelar Hitler je v soboto imel po radiju velik govor, v katerem je razpravljal o stališču Nemčije ter trdil, da Nemčija noče vojne, marveč hoče mirno živeti s svojimi sosedmi, posebno s Francijo, ampak... oborožiti se hoče, ker noče veljati za manj vredno državo v zboru narodov.

Marsikdo bo rekel, da imajo Nemci, koncem koncev, prav, če se hočejo tako oborožiti, kakor so oboroženi njihovi sosedje.

Da in ne.

Upoštevati moramo namreč, da je nevarnost orožja odvisna od človeka

ali naroda, ki to orožje ima. V rokah miroljubnega človeka bo kanon prav tako nedolžno in nenevarno orožje, kakor pohlevna palica, dočim postane navadna šivanka lahko hudo orožje v rokah jeznega človeka. In to treba razlikovati. In vprav radi tega ima Francija danes mnogo prijateljev, ki razumejo njeno stališče, da si je močno oborožena in je v tem pogledu niti od daleč ni mogoče primerjati z Nemčijo.

Ozračje je napeto in temni oblaki so se pojavili na evropskem obzorju. Ni pa izključeno, da bo zapihal spet "mirovni veter", ki bo te oblake vsaj za nekaj časa spet pregnal.

Angleški in ameriški diplomatje si sedaj prizadevajo, da bi nemško vlado prepričali, naj se spet vrne na razorožitveno konferenco, vendar pa ni mnogo izgleda, da bodo imeli kakšen uspeh. Konferenca je bila odgođena na 26. t. m., a se najbrž sploh ne bo več sestala, če se med tem ne uredi zadeva z Nemčijo.

Razumljivo je, da je korak nemške vlade pomenil hud udarec tudi za Družbo narodov in se je sploh močno zamajala vsa mirovna zgradba, ki so jo bili z dobro in slabo voljo zgradili državniki tekom povojnih let.

NEMSKI IZSTOP IZ DRUŽBE NARODOV

Nemška vlada je sporočila v četrtak tajništvu Zveze narodov, da izstopa iz te mednarodne organizacije.

Tudi na Daljnem vzhodu se kuha

Napetost v odnosih med Japonko in Rusijo, ki se je vzadnjem času skoro vsak dan stopnjevala, grozi, da bo izzvala krvave zapletljave na Daljnem vzhodu. Pred dnevi je svetovni tisk odkrito pisal, da se od hipa do hipa pričakuje izbruh vojne.

Rusi odkrito priznavajo, da so poslali na Skrajni vzhod že mnogo vojaštva, municije in letal in da so pripravljeni "za vsak slučaj".

Položaj Daladierove vlade

Francoski vladi, ki je predložila parlamentu v odobritev državni proračun za bodoče poslovno leto, so še pred nedavnim prerokovali kratko življenje, ali pa vsaj hude preglavice. Položaj se je sedaj, spričo novega zadržanja nemške vlade, na mah izpremenil in je vlada dobila sijajno zaupnico v parlamentu. Francoski poslanci hočejo dokazati, da znajo domače razprtije in nadloge takoj urediti, ko preti njihovi domovini kakšna nevarnost od zunaj.

Četrto internacionalo t. j. fašistično internacionalo snujejo sedaj baje v Evropi. Sklicati nameravajo ustanovni mednarodni kongres.

RAZNE VESTI

Važne spremembe na Balkanu se napovedujejo. Pretekle dni se je mudil v Sofiji, glavnem mestu Bolgarske, romunski zunanji minister Titulesco. Pravijo, da je prišel snubit bolgarsko vlado za "balkansko zvezo", h kateri bi, poleg držav Male antantie, pristopili tudi Bolgarska in Turška. Takšna zveza bi zagotovila mir na Balkanu ter tvorila podlago za lepši gospodarski razvoj držav na tem polotoku.

Fašistično zaroto je odkrila policija v Filadelfiji, v Združenih Državah Severne Amerike. Fašisti, katere je organiziral in vodil poveljnik A. J. Smith, so imeli baje namen izvršiti pohod na Washington ter proglasiti nato Roosevelta za diktatorja Združenih Držav. Smith je zagotavljal, da ima pripravljenih poldrug milijon pristavev za izvršitev tega namena. Sprva njegovih načrtov niso jemali resno, pretekli teden pa je policija izvedela, da se res nekaj kuha in je zato izvršila več hišnih preiskav, zaplenila mnogo orožja ter aretirala 24 oseb.

Na dosmrtno ječo sta bila obsojena v Oklahomi Georg Kelly in njegova žena, ki sta bila ugrabila milijonarja Urschela.

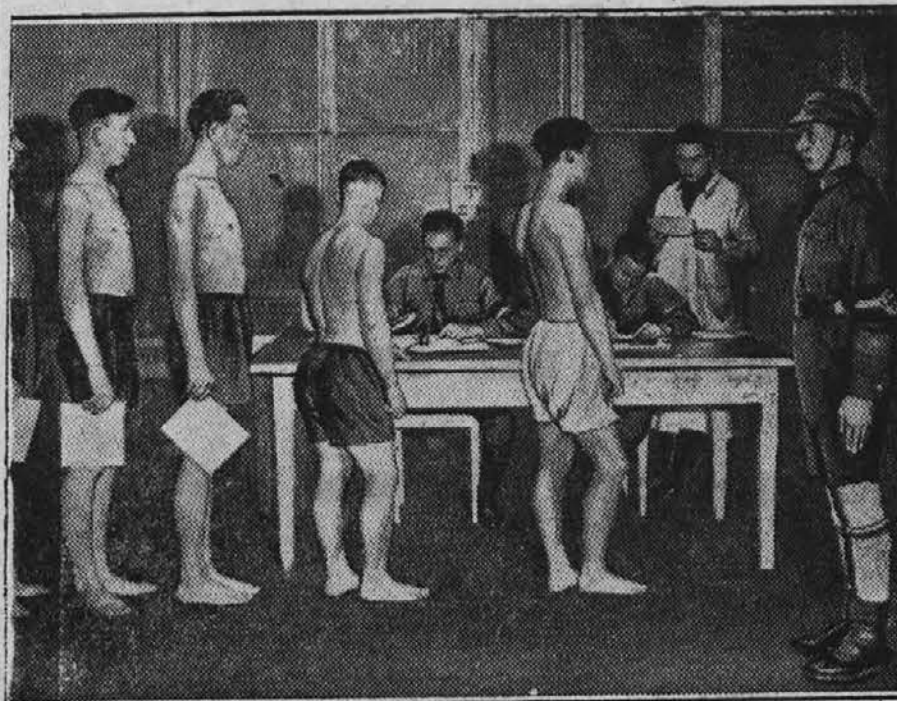
Morilni plin, ki strahovito učinkuje na človeško telo, sta čisto slučajno iznašla dva francoska kemika, ki pravita, da ga ni sredstva, s katerim bi se mu človek mogel ubraniti. Sklenila sta, da ne bosta nikomur izdala tajnosti njegove kemične sestave, niti francoskemu vojnemu ministerstvu, razen v slučaju, da bi na francoska tla vpadla vojska kakšne druge države.

Na Kubi se bo, kakor izgleda, slednjič vendarle ustalil notranji položaj, kar lahko sklepamo tudi iz dejstva, da so Združene Države že odpoklicale nekatere edince vojne brodovja, ki so v kubanskih vodah čvale nad interesi severnoameriških državljanov.

V Avstriji je vlada zaprla za nedoločen čas vse srednje in vse visoke šole, ker so se na učnih zavodih na Dunaju, v Linzu, Gracu in Leobnu pojavili neredi, izzvani po fašističnih dijakih. V Lincu je policija aretirala nadporočnika Fritscha, hitlerjanca, ki je bil že vse pripravljen za oborožen upor proti vladi.

Na smrt obsojenega zločinca Servattija, ki je umoril in razčetrtil tri ženske, katerih prihrankov se je bil polastil s tem, da jim je obljubljal peljati jih pred oltar, so pretekle dni ustrelili v Spezziji.

Trideset delavcev je razmesarila eksplozija, ki je nastala v tovarni umetnih ognjev v Vizagapatanu, v Indiji. Radi silnega zračnega pritiska so se zrušile tudi vse hiše te naselbine, ki sicer ni bila baš velika.

Fašistični nabori v Nemčiji: mlade niče pregledujejo, ali so sposobni za vojaško službo

Deveti kongres narodnih manjšin

O letošnjem devetem kongresu evropskih narodnih manjšin, o katerem smo že poročali na kratko, smo prejeli podrobnejše vesti, iz katerih bomo posneli najvažnejše, saj je večina naših čitateljev iz Julijske krajine in jih radi tega živo zanima vse, kar je v zvezi z veliko akcijo, katere namen je izposlovati z mirnimi sredstvi boljše pogoje za življenje in razvoj narodnih manjšin po raznih državah Evrope. Kongres narodnih manjšin zastopa približno štirideset milijonov prebivalcev evropskih dežel, kateri tvorijo preko trideset različnih manjšinskih skupin. Od Jugoslovancev so zastopani Slovenci in Hrvati iz Italije, Slovenci s Korškega ter Hrvati iz Burgenlanda. Predsednik kongresa je dr. Josip Wilfan, bivši zastopnik Slovencev v rimskem parlamentu. Poleg dr. Wilfana je eden najbolj aktivnih borcev za pravice narodnih manjšin drugi bivši slovenski poslanec v Italiji, dr. Engelbert Besednjak.

Letošnji kongres v Bernu se je vršil pod vtisom dogodkov, ki so se odigrali v Evropi tekom zadnjih mesecev. Posebno eden izmed teh dogodkov je pomenil hud udarec za ves evropski manjšinski pokret: globoka sprememba v notranjem položaju Nemčije, kjer je zavladal Hitler. Prejšnje nemške vlade so močno podpirale manjšinsko gibanje (seveda ne radi sentimentalizma, marveč radi lastnih koristi) in so njeni zastopniki v Ženevi bili skoro edini diplomatje, ki so pred Zvezo narodov zagovarjali težnje narodnih manjšin. Položaj se je v tem pogledu popolnoma spremenil, saj so Hitlerjevci pogazili vsa načela, na katerih sloni manjšinski pokret ter so poleg nacionalne nestrpnosti uvedli še plemensko nestrpnost in začeli preganjati žide.

Baš radi tega je pretila kongresu velika nevarnost. Pričakovati je bilo namreč, da bodo židovski zastopniki zahtevali, naj kongres ožigosa preganjanja v Nemčiji, a da se bodo temu uprli številni zastopniki nemških nacionalnih manjšin iz mnogih držav Evrope, ki predstavljajo številčno najmočnejši blok v manjšinskem kongresu. Židje so bili pripravili razpravo o takozvani disimilaciji, kar pomeni odvajanje ene skupine od telesa, kateremu je pripadala. Takšna disimilacija se izvaja danes v Hitlerjevi Nemčiji, kjer hočejo žide nasilno ločiti od nemškega narodnega organizma, h kateremu so bili prirastli. O tem vprašanju naj bi se kongres izrekel.

Dr. Wilfan je poznal težavni položaj, v katerem se je nahajal kongres, ter je zato že takoj v uvodnem govoru skušal označiti pot, po kateri naj bi kongres srečno premostil ovire ter se izognil nevarnosti spora, ki bi utegnil imeti usodne posledice za ves nadaljni razvoj manjšinskega gibanja. Posrečilo se mu je usmeriti razpravo tako, da so se nanašale po večini samo na načela in konkretnega ni bilo govorjenega skoro nič, izgleda pa, da je bil to edini način, da se prepreči razdor v manjšinskem kongresu.

Ko je prišlo v razpravo vprašanje disimilacije, katero smo zgoraj omenili, so debate postale precej burne. Končno je dr. Roth, zastopnik Nemcev iz Romunije, izjavil v imenu vseh nemških manjšinskih skupin, da so se nemške manjšine vedno upirale proti raznarodovanju in da je po njihovem mnenju največja naloga kongresa bila vedno ta, da skuša zagotoviti nemoteno vzdrževanje vezi med manjšino in narodnim deblom, h kateremu

pripada, ter predvsem nemoten kulturni razvoj. Predstavniki nemških skupin da bodo tudi v bodoče zagovarjali ta osnovna načela. Kar se pa tiče odvajanja pripadnikov drugih narodnosti ali plemen iz enega naroda, smatrajo to za dočela pravično stvar; pravično pa je tudi, da se oni, ki so bili izločeni, organizirajo kot nacionalna manjšina in se bo potem tudi za pravice takšne manjšine kongres potegoval.

Dr. Roth je torej zagovarjal naslednje stališče: kongres je bil vedno proti raznarodovanju, proti asimilaciji, torej proti temu, da večinski narod absorbira pripadnike drugih narodnosti ali plemenskih skupin, ne more pa biti proti temu, da večinski narod izloči iz svoje srede pripadnike drugih narodnosti ali plemen.

Ta izjava je bila dobra za načelno razpravo, praktične vrednosti pa ni imela. In tako se je zgodilo, da so židovski zastopniki zapustili kongres, ker niso mogli doseči, da bi zborovalci obsodili Hitlerjevska preganjanja.

Senator dr. Medinger, zastopnik sudetskih Nemcev iz Češkoslovaške republike, je na drugi seji podrobno razpredel svoje misli o krajevni samoupravi za narodne manjšine ter je naglašal, da bi morala takšna samouprava, ki bi zagotovila mirno sožitje med večinskimi in manjšinskimi skupinami v posameznih državah, temeljiti na mednarodnih dogovorih.

Predstavniki Madžarov iz Romunske, prof. Balogh, je ostro kritiziral zadržanje in delovanje Družbe narodov v zadevah, ki se tičejo manjšinskega problema. Naglašal je, da je nujno potrebno, da je referent za manjšinska vprašanja pri Družbi narodov Evropejec, ne pa človek z drugega kontinenta, ki ne more imeti zadostnega razumevanja za naloge, ki so v zvezi z izvrševanjem njegove funkcije. Od-

bor, ki proučuje poročila posameznih vlad o postopanju z narodnimi manjšinami, bi se moral obračati tudi na prizadete manjšine same, ki bi morale imeti pravico, da dajo takšnim poročilom svoje pripombe.

Kongres je končno odobril tri resolucije: o postopanju z narodnimi manjšinami, o avtonomnih pokrajinskih upravah ter o materinskem jeziku.

O letošnjem kongresu ni mogoče reči, da je pomenil velik korak naprej v prizadevanjih, ki stremijo za tem, da se pravično uredijo odnosi med manjšinskimi skupinami in večinskimi narodi. Prilike so mnogo težje, nego so bile prejšnja leta, ter je moralo tudi vodstvo kongresu posvetiti svojo glavno brigo pažnji, da bi se ne razbila enotna manjšinska fronta. In res se je posrečilo, izogniti se razdoru; židje so sicer zapustili kongres v znak protesta, niso pa končnove-ljavno izstopili.

Ni potrebno, da bi še posebej naglasili, kar je itak znano, da manjšinski kongresi nimajo nikakršnega uradnega značaja, marveč je njihov pomen samo v moralni sili.

Po zaključitvi kongresa je dr. Josip Wilfan, v spremstvu ostalih članov vodstva, posetil predsednika sveta Družbe narodov, kateremu je poročal o poteku kongresa ter mu predložil odobrene resolucije.

Neurja in poplave so imeli koncem preteklega tedna tudi v Furlaniji. Vidmu je voda poplavila vse ceste in trge. Voda je odnesla nekatere mostove ter je povzročila ogromno škodo na poljih in v nasadih.

Trojico antifašistov, ki so bili izvršili v juliju t. l. bombni atentat proti cerkvi sv. Petra v Rimu, je policija aretirala in so baje že priznali svoje dejanje. S terorsitimi atentati so hoteli povzročiti v Rimu zmede in strah med prebivalstvom.

IZ BUENOSAIREŠKE KRONIKE

Usodno naključje

V nedeljo popoldne se je peljal stražnik Acuña s "colectivom" štev. 50, ko je na Gaoni in Médanos vstopil nov potnik. Stražnik je slučajno zapazil, da ima došlec pri sebi samokres ter je radi tega sklenil, da ga identificira. Ukazal je šoferju, naj ustavi vozilo, nakar je od neznanca zahteval, da se legitimira. Ta pa, ne bodi len, je urno skočil z vozila, začel bežati ter nato tudi streljati, ko je videl, da ga policaj zasleduje. Stražnik je, seveda, tudi vzel v roke samokres ter sprožil par strelav proti nevarnemu človeku, kateremu se je bila zahteva zastopnika postavila tako hudo zametila. Usodno naključje je hotelo, da je v tem boju padla smrtno nevarno v prsa od kragle zadeta 27letna Marija Rodriguez, dočim se je neznanca, ki prav gotovo ni imel čiste vesti, posrečilo zbežati.

Ranjenko so prepeljali takoj v bolnišnico Alvear, kjer je pa kmalu izdihnila. Policaja Acuña so bili aretirali, a so ga pozneje izpustili, ker so očividci izpovedali in dokazali, da je Rodriguezovo zadet strel iz neznančevega revolverja.

RADI LJUBOSUMNOSTI

Esmeralda Echeverría, 28letna Urugvajka, je bila ljubosumna na 27letno Emo Darrico, poročeno Argentinko, ker je bila slišala, da se gospa Ema razume z njenim ljubimcem Nicarnorjem Sanchezom. V nedeljo zvečer je sklenila, da se sama prepriča, ali so njene sumnje upravičene. Šla je na stanovanje čednostne gospe Eme ter jo našla v družbi zaljubljenega Nicanorja. Urugvajka ni zinila niti besedice, marveč je vzela iz torbice samokres ter sprožila proti svoji tekmovalki tri strele, ki so Emo smrtno zadeli. Vročekrvno Esmeralda so aretirali in se bo morala zagovarjati pred sodnikom radi izvršenega umora.

DOMOV SE JI JE ZAHOTILO

Ko je v soboto veliki motornik "Oceania" že zaupušal buenosairesko pristanišče ter tako nastopil svojo prvo povratno vožnjo proti Evropi, so člani posadke zapazili na krovu mornarja, ki se jim je zdel sumljiv, ker je preveč nape-ta obleka izdajala preokrogle oblike. Kmalu so spoznali, da nimajo opravka z mornarjem, marveč z mlado žensko, ki se je bila preoblekla. Ko so jo pa hoteli prijeti, je skočila v vodo, a so jo kmalu potegnili spet na krov. Povedala je, da se je preoblekla v monarja, ker je upala, da se ji bo na tak način posrečilo priti brezplačno domov, na Portugalsko. Pise se Maria Ester Silva in ima 23 let. Oddali so jo v čoln, ki jo je spet prepeljal na suho.

NASILEN GOST

V gostilni, v ul. Charcas katere lastnik je jugoslovanski državljani g. Vadel, se je nahajal preteklo nedeljo predpoldne Luis García, ki se je začel tako obnašati, da so se ostali gostje čutili nadlegovane. Radi tega je lastnik pozval nadležneža, naj zapusti lokal. To je pa García tako razburilo, da je izvelkel samokres ter oddal tri strele, ki pa, na srečo, niso zadeli nobene osebe. Zgrabil je nato steklenico, s katero je par krat lopnil Vadda in nekega Evarista Rodrigueza ter ju ranil. Prihiti so policaji, ki so nasilneža spravili pod ključ.

HOTELIR USTRELIL SVOJEGA SLUGO

V hotelu "Portones de Palermo", v ul. Santa Fé 4180, se je izvršil v terek zjutraj krvav dogodek, čigar žrtev je postal neki Gutierrez, ki je bil v hotelu nameščen kot natakar. Sprt se je bil z gospodarjem Rodriguezom, ker mu ta ni hotel plačati vsoto denarja, katero mu je dolgoval. Tekom prikanja se je hotelir tako zelo razburil, da je zgrabil za samokres ter štiri krat ustrelil proti natakarku, ki se je takoj zgrudil mrtev na tla. Storilca so aretirali.

S TRETJEGA NADSTROPJA JE PADEL

Človek ni nikoli dovolj previden in nesreča zmerom preži nanj, posebno tedaj, če ima takšno delo, da se mora izpostavljati nevarnosti. Priča nam o tem naslednji slučaj: V terek zjutraj, okrog 11.30, je 20letni Gregor Bachmann bil zaposlen z mizarskim delom v tretjem nadstropju neke hiše v ul. Libertad. Nenadoma je zgubil ravnotežje ter padel in pri tem priletel z glavom na neko železo, kat je povzročilo takojšnjo smrt nesrečnega delavca. Stanoval je v ul. Matutín, na Paternalu. Mlada vdova žaluje za njim.

Težke obsodbe je izrekel preteklo dni italijanski fašistični tribunal za zaščito režima. Obsojeni so bili radi protifašistične propagande: A. Attolini in G. Tagliarini, vsak na 18 let ječe; A. Ghisenti na 16; A. Pedroni in A. Fontanese, vsak na 15; U. Vispo na 12; D. Cugini in P. Pergetti, vsak na 11 let. Radi poslednje amnestije so vsakemu odšteli po pet let.

Smrt zaradi mačke

V Turnčanih na Slovaškem je kmet Feher povozil mačko. Da bi ranjeno žival rešil bolečin, jo je pobral in hotel ubiti. Toda mačka se je pri tem z vso besnostjo zagrizla v kmetovo pleče. Morali so jo ubiti, da je njeno zobovje popustilo. Feher je šel takoj k zdravniku, da mu je izpral rano, toda kljub temu se mu je otrovala kri in je umrl.

VLAGAITE in ne pozabite, da so Vaši prihranki v naši banki popolnoma varni.

DENAR DOSTAVLJAMO Vašim družinam hitro in po Vaši želji.

POTOVANJE v Evropo, ali prihod Vaših iz Evrope (llamadas) z boljšimi parniki in po zelo nizkih cenah.

Naši uradniki so Vam na razpolago v Vašem materinskem jeziku

Slovenski oddelek

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avenida L. N. Alem 150 - Buenos Aires

ARGENTINSKE VESTI

Povratek generala Justa

V sredo zvečer, okrog šeste ure, je piskanje siren v buenosaireskem pristanišču naznanjalo prebivalstvu, da se je vrnil s svojega potovanja po Brazilu in s svojega obiska v Montevideu predsednik republike Justo s svojim spremstvom.

Odličnega došleca so pričakovali v novi luki člane vlade ter velika množica občinstva, ki je priredila članom argentinske misije navdušen sprejem.

Žalosten dogodek v Santo Tomé

Vprav v času, ko so se vršila v Brazilu velika slavlja na čast predsednika argentinske republike gen. Justa, se je v Santo Tomé, ob reki Urugvaj, ki loči Brazil od Argentine, zgodil kravav incident, katerega iskreno obžaluje vsa trezna tukajšnja in brazilska javnost.

V nedeljo ponoči se je približal argentinski obali, po reki Urugvaj, čoln "Dos Ases", v katerem se je nahajalo okrog 30 ljudi. Argentinska straža tamošnje mornariške podprefektore je dala povelje, naj se čoln ustavi, ker je zapazila, da so obiskovalci oboroženi. Na ta poziv so ljudje v čolnu odgovorili s strelji iz pušk in strojnice. Na argentinski strani so tudi začeli streljati in posledica je bila, da je bil eden izmed posadke v čolnu ustreljen in jih je bilo nekaj tudi ranjenih. Na poti v San Borjo je eden izmed ranjenecv izdihnil. Izkazalo se je, da sta padla nečaka predsednika brazilske republike. Poročila pravijo tudi, da so strelji vžgali bencin na čolnu in je radi hudih opeklin umrl nemški državljani Rosenberg, ki se je nahajal med posadko.

Argentinske oblasti so takoj navedle preiskavo, da ugotovijo, na kateri strani je krivda ter so tudi poskrbele, da ne bo ta žalostni dogodek imel kvarnih posledic za odnose med Argentinijo in Brazilom.

Incident je baže v zvezi z ugravitvijo brazilskega polkovnika Garcije, ki se je izvršila pred nedavnim v bližini argentinske meje. Skupina neznancev je bila vdrla na argentinska tla ter s silo odvedla omenjenega po ročnika prekomeje. Dogodek bi bil torej v zvezi z notranjimi zapletitljaji v Brazilu.

VEST IZ CORDOBE

Pretekli teden je štorklja obiskala hišo našega rojaka Franca Geca. Njegova žena, gospa Zora, mu je povila krepkega in zdravega dečka. Iskreno čestitamo!

Učenjak Einstein, ki se je hudo zameril nemškim fašistom

ŠTIRI IN ŠETDESET LET "PRENSE"

Ugledni argentinski dnevnik "La Prensa" je vstopil preteklo sredo v 65. leto svojega življenja, tekom katerega si je znal, z vztrajnim delom, izvojevati odlično mesto ne samo v južnoameriškem tisku, marveč tudi v zboru najuglednejših glasil vsega sveta sploh.

"Prensa" slovi radi svoje sijajne obveščevalne službe iz vseh krajev sveta in ker šteje med svojimi sotrudniki odlične umetnike, znanstvenike, državnike in strokovnjake. Diči pa jo še prav posebno dejstvo, da se ni nikoli vdinjala nobeni stranki, marveč se je vedno, z občudovanja vredno nepristranostjo in neomahljivo vztrajnostjo, borila za koristi mlade dežele ter je, vsikdar zvesta tem načelom, spremljala in pospeševala razvoj Argentinije v močno in ugledno državo.

Tudi "Novi list", slovensko glasilo jugoslovanskih priseljencev, se pridružuje iskrenim voščilom, ki jih je "Prensa" prejela v tako velikem številu povodom 64. obletnice svoje ustanovitve.

BOJ PROTI KOBILICAM

Znano je, da so kobilice tudi za Argentinijo ne samo nadloga, marveč, za nekatere pokrajine, tudi pravcata šiba božja, ki vsako leto povzroča ogromno škodo na poljih. Obširni pasovi dežele so izpostavljeni vpadam požrešnih živalic, ki so na pr. lani obiskale celo glavno mesto, in to v tako velikem številu, da jih je par dni kar mrgolelo po ulicah.

Vlada je ustanovila posebno komisijo za boj proti kobilicam in bo ta komisija letos uporabila mnoga sredstva, da bo čim bolj zaježila nevarnost, ki preti poljedelstvu. V notranjih pokrajinah dežele so se že ustanovili krajevni odbori, ki bodo vodili ta boj. Na kraje, kjer se bodo pojavile kobilice, bodo vojaška in civilna letala spuščala letake z navodili za pobijanje nezajeljenega gosta.

Državni podpredsednik, ki nadomestuje sedaj generala Justa, je podpisal pretekle dni ukrep, ki vsebuje obsežne določbe glede prodaje ograj in drugih sredstev za pobijanje kobilic. Radi slabega gospodarskega položaja, v katerem se nahajajo poljedelci, jim bo vlada odstopila te priprave na odplačevanje ker smatra da so neobhodno potrebna dopolnitev kmetijskega proizvodnega materiala.

V primernih krajih se bodo postavile tudi kolektivne ograje. Razvila se bo širokopotezna propaganda, pri kateri bodo sodelovali listi, radio-oddajne postaje, gledališča in kinematografi, ki bodo podučevali poljedelce o načinih in sredstvih za pobijanje kobilic.

POVRATEK ARGENTINSKIH ODPOSANCEV IZ ITALIJE

Prejšnji petek zvečer so se pripeljali v Buenos Aires na parniku "Conte Grande" člani argentinskega izrednega poslanstva, ki so se v Rimu pogajali z italijansko vlado za sklenitev trgovinske pogodbe. Načelnik misije g. Ramos Mexia je dal, takoj po prihodu, novinarjem nekatere izjave glede poteka pogajanj in glede važnosti pogodbe, ki bo, po njegovom mnenju, poživila trgovino med Argentinijo in Italijo.

Nedeljska prireditev Sokola "La Paternal"

Preteklo nedeljo se je vršila v lepi dvorani v ul. Rioja 452, s katero smo se buenosaireski Slovenci prvi krat seznanili, prireditev ki jo je bilo organiziralo naše tukajšnje sokolsko društvo in katere čisti dobiček se je namenil slovenski osnovni šoli v Villa Devoto.

Vzpored je obsegal več pevskih točk, pri katerih je sokolski pevski zbor, pod vodstvom g. Cirila Jekšeta, dokazal, da je v zadnjem času lepo napredoval. Zelo je ugajala "Milada", lepa pesem za mešan oktet, Deklamatorka gčna. Marija Lipičarjeva je žela za svoj trud obilo odobravanja in so jo poslušalci priklicali spet na oder. Deklamirala je pesem "Z vlakom".

Sledila je igra "Konkordat", burka, ki je izzbavila občinstvu mnogo smeha. Proste vaje članov in članic ter živa slika so zaključile vzpored, nakar se je razvila prosta zabava s plesom.

VROČINA

Prva vročina je že pritisnila, in sicer s precejšnjo vneto, saj smo imeli že preteklo sredo nič manj ko 32,6 stopenj nad ničlo.

V četrtek pa je toplomer kazal celo 35,5 stopenj.

TROJE KONGRESOV

Preteklo soboto se je zaključil peti kongres argentinskih kirurgov, ki so zasedali več dni v glavnem mestu republike in tekom katerega so zborovalci poslušali celo vrsto predavanj ter prisostvovali različnim operacijam.

Prejšnji teden so se bili zbrali v Buenos Airesu tudi odontologi in, končno, so zborovali tudi zgodovinarji, ki so se sestali na 4. kongresu za argentinsko in ameriško zgodovino.

ZA NATANČNE LJUDI

Če hočete izvedeti, koliko je ura, in sicer prav do minute natančno, telefonirajte na 31 Retiro 5425. Od 8. ure pa do 20. vrši službo pri tem telefonskem aparatu za to posebno določen mornariški stražnik, ki vas ne bo nič vprašal, kaj želite, marveč va mbo takoj povedal uro.

To službo je uvedlo ministrstvo za mornarico spričo dejstva, da je v mnogih slučajih za človeka važno, če ve z natančnostjo, koliko je ura. Opazovalnica vojne mornarice bo nadzorovala tudi uro, ki jo označja občinska radio-oddajna postaja.

CAL-CHAQUI

LA CAL HIDRAULICA INSUPERABLE
PREFERIDA POR SUS SOBRESALIENTES CONDICIONES

CASA MATRIZ:
LA VALLE 385-91
U. T. 31 - Retiro 2005/6
BUENOS AIRES

SECCION ROSARIO:
27 DE FEBRERO 1089
U. T. 5771
ROSARIO

ZRTEV POKLICA

Iz naselbine Fuerte Gral. Roca, v Rio Negro, poročajo, da je padel kot žrtev poklica policijski nameščenec H. Sarmiento. Zasledoval je, s četo policajev, skupino tolovajev pod vodstvom zloglasnega bandita Rosaria Moline, ki je bil ugrabil dve ženski ter ukradel 25 konj. Iz zasede so tolovaji začeli streljati na preganjalce in Sarmiento se je zgrudil na tla smrtno zadet. Razbojnikom se je tekom noči posrečilo ubežati.

ZAKON O HIPOTEKARNEM MORATORIJU

Dasj je zakon o hipotekarnem moratoriju bil izzval proteste upnikov, ga vlada ni vrnila parlamentu tekom ustavno predpisanega roka od 10 dni in je radi tega postal pravomočen. Za zapadle hipotekarne dolgove in za tiste, ki bodo zapadli tekom enega leta, je dovoljen triletni moratorij. Zakon natančno določa slučaje, v katerih ima dolžnik pravico do te ugodnosti, pa tudi one, v katerih je nima. Teh podrobnosti ne bomo tu navajali, pač pa jih lahko vsak čitatelj našega lista dobi v našem uredništvu, če bi ga zanimali.

NOVO DOBRODELNO UDRUŽENJE

Pretekle dni se je ustanovilo v Buenos Airesu novo dobrodelno udruženje (Junta de Ayuda Social), ki hoče nabirati sredstva za pomožanje brezposelnim in bednim ter za prehrano šolskih otrok. V sredo se je vršil v Argentinskem socialnem muzeju, Viamonte 1435, ustanovni občni zbor in bo udruženje v kratkem začelo delovati. Nabiralo bo predvsem živila ter jih razdeljevalo potrebnim.

NIČ VAS NE STANE

nam pa pomagajte:
Opozorite svoje znance na
"NOVI LIST"

CERKVENI VESTNIK

CERKVENI KOLEDAR

22. oktober — dvajseta pobinkošna nedelja, posebej posvečena misijonski misli — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, po navadi: ob desetih dopoldne in ob štirih popoldne.

23. oktober — ponedeljek — smrti naš svetega Janeza Kapistrana, velikega pridigarja križarske vojske proti Turkom, ki so grozili uničiti zapadnoevropsko - krščansko kulturo in so bili v veliki meri radi njegovega prizadevanja izgnani iz srednje Evrope. V čast njemu, osvoboditelju Beograda, mislijo postaviti novo beograjsko katoliško katedralo. Umrl je v Beljaku leta 1456.

24. oktober — torek — spomin svetega nadangela Rafaela, zavetnika potnikov in posebej izseljencev, v čigar varstvo sta izročeni obe Družbi svetega Rafaela za varstvo izseljencev, v Ljubljani in v Gorici.

25. oktober — sredo — spomin svetih zakoncev Križanta in Darije, ki sta bila živa pokopana zaradi stanovitne vere v Kristusa.

26. oktober — četrtek — spomin svetega papeža Evarista, za časa cesarja Hadrijana do smrti mučenega zaradi stanovitne vere v Kristusa.

27. oktober — petek — spomin svetega Frumencija, ki ga je v škofa posvetil znameniti aleksandrijski škof Atanazij, in je v Indiji oznanjal Kristusovo vero.

28. oktober — sobota — spomin svetih apostolov Simona in Juda Tadeja, katerih prvi je oznanjal vero v Egiptu in drugi v Mezopotamiji, potem pa sta šla v Perzijo na skupno misijonsko pot, kjer sta z daritvijo svojega življenja potrdila svoje svoje oznanjevanje.

29. oktober — enaindvajseta pobinkošna nedelja, posebej posvečena Kristusu Kralju — slovenske božje službe dopoldne in popoldne po navadi.

CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona sta sklenila Angela Černe in Franc Vodopivec, katerima želimo vse najboljše!

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calla Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NAŠI KLINIKI SPECIALIZIRANE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA. KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Podrobnejša poročila iz Slovenije o velikih poplavah od zadnjih dni septembra - Ljubljanske Barje spremenjeno v jezero, Celje pa v otok — Škodo so cenili na sto milijonov dinarjev

Ljubljana, 25. septembra
Radi velikih nalivov poslednjih dni in ker so se v mnogih krajih utrgali oblaki, so povsod v Sloveniji začele naraščati reke in potočki, posebno pa Sava. Že v petek, torej pred štirimi dnevi, so bili kraji okrog Cerknice, Dolenje vasi, Dolenjskega polja ter v Ribniški dolini pod vodo, vode Ljubljanske pa so merile že pri Vevčah poldrugi meter nad normalo. Ker med tem deževje nikakor ni hotelo prenehati, so vedno večje množine vode prestopale bregove. Ljubljansko Barje je bilo v soboto popolnoma pod vodo; okrog 7000 hektarjev plodovitne zemlje je bilo opustošenih. Vsi poplavljeni kraji so izgledali kakor velika jezera in so ponjnih bradili čolni, v katerih se je nudila pomoč kmetom poplavljenih vasi, ki so si prizadevali, da bi rešili vsaj oni skromni del imetja, ki jim je bil še ostal od poplave.

Do ponedeljka, 24. septembra, je bilo v Sloveniji približno 16 tisoč hektarjev plodne zemlje pod vodo. Med Ljubljano in okoliškimi vasi so vse zveze prekinjene. Voda je odnesla, poleg tega, tudi mnoge lesene mostove ter take pretrgala zveze tudi med najbližjimi naselbinami, radi česar je pomožna akcija zelo otežkočena. Tuli pri Zidanem Mostu pričakujejo vsak hip katastrofe, če dež ne bo kmalu ponehal; deroča voda nosi namreč s sabo velika debela ter obstoja radi tega nevarnost, da se zruši železniški most pri Zalogu.

Od vseh mest v Sloveniji je brez dvoma najbolj trpelo Celje, ki izgleda danes kakor velik otok sredi prostranega jezera. Včeraj popoldne se je radi velikega navala vode zrušil leseni most pri mestnem parku, kmalu za tem pa tudi veliki most nad Savinjo, pri kapucinski cerkvi, ter je na ta način ostalo Celje izolirano od ostalih krajev. Najhuja je bila v Celju noč od sobote na nedeljo, ko je poplavna katastrofa dosegla svoj vrhunec. Po vseh mestnih ulicah je drvela voda, ki je stalno naraščala. V mestu je zavladala panika. Voda je nosila s sabo pohištvo, kuhinjske predmete, poljske pridelke, mnogo lesa itd. Glasom dosežanih vesti je katastrofa zahtevala tudi nekaj človeških žrtev. Povrh vsega je mesto ostalo brez razsvetljave, ker je voda vdrla tudi v plinarno. Ob osmih zvečer so si Celjani oddahnil, ker je voda, ki je bila do tiste ure dosegla najvišje stanje, začela naglo padati. Stanovalci, ki so bili zapustili svoje hiše, se polagoma vračajo nazaj.

Pri Brezicah je moralo prebivalstvo izprazniti pet vasi.

Železniški promet med Zagrebom in Ljubljano je bil prekinjen, ker je voda poškodovala, in deloma porušila mnoge mostove na tej progi. Škoda še ni uradno ugotovljena, cenijo jo pa na okroglih 100 milijonov dinarjev.

Največ škode je poplava povzročila na Barju, za tem pa v celjskem, gornje-gradskem, kamniškem, novomeškanskem in kočevskem okrožju.

Povsod so se organizirale reševalne čete, ki so obenem z ognje-gasci pomogle prizadetemu prebi-

valstvu. Minister dr. Kramer je obiskal poplavljen kraj okrog Ljubljane ter je ob tej priliki izjavil, da bo treba regulacijo Ljubljane v čim krajšem času izvršiti, ker je to, kakor je poplava dokazala, življenjsko vprašanje za razvoj poplavam izpostavljenih krajev.

Radi poplav so trpeli tudi mnogi drugi kraji v Jugoslaviji, posebno Zagreb, kjer je voda za nekaj časa poplavlila precejšen del mesta ob bregovih Save ter vdrla v kleti in pritične prostore.

Dne 21. septembra, ob 4.32 zjutraj, je seizmološka postaja ljubljanskega meteorološkega zavoda zabeležila lahek potres. Sunek je šel od juga proti severu. Ta potres se je čutil bolj v višjih nadstropjih, a tudi na Galjevi so ga nekateri čutili. Sledila sta v sekundi dva lahka sunka, tako da so se hiše zazibale. Zavod je prejel iz Vrhnike poročilo, da so tudi čutili precej močan potresni sunek; vsi ljudje so se zbudili ter prizigali svetiljke.

Nove ljubljanske ceste. Ljubljanski občinski svet je koncem septembra odobril imena večjega števila novih ulic. Tako je sedaj Ljubljana dobila, med drugimi, naslednje ceste: Svetosavsko, Majke Jugoviča, Lužiško-Sbrsko, Carja Dušana, Belokranjsko in Zagrebško cesto.

Prebivalstvo Jugoslavije je štelu dne 31. januarja 1932, glasom uradnih statističnih podatkov, 14 milijonov, 296 tisoč 431 duš, dočim je živelo v Jugoslaviji 1. januarja 1918 le 11 milijonov, 621 tisoč oseb. Po popisu od 31. julija 1931 je v Jugoslaviji 75 mest, v katerih je živelo skoro dva milijona prebivalcev. Beograd je imel, po tej statistiki, 238 tisoč 775 prebivalcev, Zagreb 185 tisoč 581, Subotica 100.058, Skoplje 68. 334, Ljubljana pa je na petem mestu z 59. 765 "srajcami".

Pri napadu obstreljen. Ko se je zvečer vračal po cesti proti domu 34letni čevljarški pomočnik Franc Črepinko iz Pekar, je oddal iz teme proti njemu več zaporednih strelav neke neznanec, ki pa je takoj nato brez sledu izginil. Ena izmed krogel je zadela Črepinko v desno nogo tako, da je obležal in so ga morali prepeljati na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

Zagonetna smrt posestnika. V Zgornji Sv. Kungoti je izzvala splošno pozornost in razburjenje nenadna smrt tamošnjega posestnika Josipa Divjaka, ki je umrl, kakor kaže, za zastrupljenjem. O dogodku je bilo obveščeno mariborsko državno tožilstvo, ki je odredilo preiskavo. Kakor je posneta iz orožniškega poročila, je odšla v nedeljo zjutraj z doma v Avstrijo Divjakova žena Kristina. Iz moke sta si Divjak in rejenka pripravila gibanice. Deklica je pojedla manjšo količino teh gibanic ter popila skodelico mleka, posestnik si je pa privoščil precejšnjo količino pripravljene jedi. Kmalu je postalo obema slabo, da sta bljuvala. Divjakovo stanje se je ponoči poslabšalo, mož se je onesveštil in morali so ga prepeljati v bolnišnico, kjer je umrl. Deklico so z znaki smrtno-

nevarnega zastrupljenja prepeljali v bolnišnico. Orožniki so moko zaplenili, državno tožilstvo pa je odredilo raztelesenje trupla pokojnega Divjaka. Divjakova žena se še ni vrnila.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl dr. Mario Dobrila, generalni tajnik ljubljanske borze, star 51 let. Rodil se je bil v Trstu kot sin železničarja in sta se pri življenju njegov 84letni oče in njegova 78letna mati. Šturiral je v Trstu in na Dunaju, kjer je bil tudi promoviran za doktorja prava. Služboval je najprej pri pomorski oblasti v Trstu, do začetka svetovne vojne pa pri sodišču. Pozneje je bil zaposlen pri finančni direkciji v Ljubljani in pri Jadranski banki, kjer je ostal do leta 1923, ko je bil imenovan za tajnika tedaj ustanovljene borze. Vzornega gospodarskega strokovnjaka in zavednega narodnjaka bodo mnogi številni znanci in prijatelji ohranili v trajnem spominu.

— V Beogradu je umrl, od kapi zadet, podpredsednik beogradske občine V. Krstić.

Jugoslovansko-bolgarska liga, ki ima v programu ujedinjenje vseh Jugoslovancev, se je osnovala v Beogradu. Ustanovni občni zbor se je vršil 25. septembra pod vodstvom upok. gen. Cede Gjurgjevića. Zborovalci so poslali pozdravni brzojavki jugoslovanskemu in bolgarskemu kralju. Liga bo stremela za udeležitvijo gospodarskega in kulturnega edinstva med Jugoslavo, skrb za politično zблиžanje bo pa prepustila pristojnim oblastem. Zborovanja se je udeležil tudi bolgarski poslanik v Beogradu g. Kiose-Ivanov.

Marsikomu dobro znani "caposquadra" v Nabrežini, po imenu Foranitti, je pred kratkim na lepem brez slovesa zginil. Z njim pa je zginilo tudi 3000 lir iz blagajne fašistične organizacije. Napravil je precej dolga v vasi. Edino v gostilni pri Vižintinu je plačal okoli 700 lir dolga par dni pred odhodom. Ko so fašisti to zvedeli, so, pod pritiskom, prisilili Vižintina, da jim je izročil denar, češ da je bil ukraden iz fašistične blagajne, ter mu grozili z odvzetjem koncesije. Lep primer toliko "opevane" zanesljivosti! Baj se nahaja že v rokah policije.

VESTI S PRIMORSKEGA

Aretacije in obsodbe — Nekaj novic iz Gorice — Za Slovence ni dela — Vojaške vaje ob meji — Zrcalo je rešilo človeka, ki se je prodal — Nezanesejliv "caposquadra" — Fašizem v Istri

V Podgori pri Gorici so karabinerji aretirali Sebastjana in Josipa Kumarja, Atnona Belčiča in Jožeta Jakina, ker so baje napadli ter ranili na čelu Italijana Luigija Pizzolata. Zagovarjati se bodo morali pred sodiščem.

V Kostanjevici na Krasi je bil aretiran 30 letni Godnič Alojzij, ker se ni hotel legitimirati policijskim agentom. — Aretiran je bil Celestin Nikolavčič iz Cerovega, ker so pri njem našli puško in revolver.

Ker so časi slabi in je boj za vsakdanji kruhek v Italiji težak, posebno za naše ljudi, si posamezniki skušajo pomagati s tem, da gredo v Jugoslavijo iskat boljše sreče. Oblasti imajo vse one Slovence, ki gredo brez potnega lista preko meje, skrbno zabeležene ter so vedno na preži, da jih aretirajo, ko se spet vrnejo v domači kraj. V preteklem mesecu se je vršila dolga vrsta procesov radi takšnih prestopkov, ter je bilo obsojenih mnogo naših ljudi:

Danilo Pipan, star 22 let, iz Komana, je bil obsojen v Gorici na tri mesece zapora in na 3000 lir globe; Friderik Zavadlal, 40 let star, pa na osem mesecev in na 8000 lir globe. Iz istega razloga sta bila obsojena, vsak na 5 mesecev zapora in na 3000 lir globe, 36letni Josip Bastran iz Grgarja ter 60letni Filip Cernigoj iz Sempasa.

Jožeta Novaka iz Knežaka so pred nedavnim obsodili na deželnem sodišču v Reki na leto dni ječe. Obdolžili so ga, da je vtihotapljal tobak iz Jugoslavije. Novak je znan radi omračenega razuma in je vest o njegovi obsodbi vzbudila splošno ogorčenje. Istočasno je bil aretiran in odveden v preiskovalni zapor neki mladenič iz Sembij, ki je tudi obdolžen tihotapstva, s katerim pa se ni nikoli bavil.

V Sempasu so karabinerji prijaviili sodišču 21letnega Rajnharta Skarabota, ker se ni pravočasno prijavil za nabor. Takšnih slučajev je v julijski krajini nešteto.

"Slovenec" poroča, da so v mesecu avgustu fašisti končno veljavno prevzeli nekdanji ponosni slovenski Trgovski dom v Gorici, ki je bil

svoječas kraš Gorice in središče vsega slovenskega kulturnega delovanja. Slovenci so svoj Trgovski dom po vojni popravili ter uredili v njem telovadnico in slovensko gledališče, ki se je do konca leta 1927 uspešno in lepo razvijalo, kljub izredno težkim razmeram, v katerih se je nahajalo radi neprestanega oviranja od strani italijanskih oblasti. Takrat so Italijani nekoliko krat poskušali zasedeti ta dom slovenske kulture v Gorici in pri protislovenskih demonstracijah so ga nekoč celo skušali zažgati, kar jim pa ni uspelo. Leta 1928 so dom kratko malo zavzeli in ga spremenili v Casa del Fascio, kamor so se vselile fašistične organizacije in pregnale iz njega slovensko gledališče. Po tej začasni zaplenitvi so ga sedaj italijanske oblasti končno veljavno zavzele.

Tramvaj, ki že par let veže Gorico s St. Petrom, je pasiven. Čuje se, da bodo to tramvajsko zvezo ukinili.

Kjer se le da, izpodrivajo privandranj Italijani naše ljudi od dela in že itak bornega in nerednega zaslužka. Tako je na pr. italijanska družba SACEA kupila od lastnika idrijske elektrarne Fortiča električno mrežo ter bo dovajala tok iz Ajdovščine. Svoje delovanje je omenjena družba pričela s tem, da je prejšnje slovenske uslužbenke vrgla na cesto ter na njihovo mesto postavila Italijane...

Pri vojaških napravah na Dulah je bila zadnje čase zaposlena še kak desetorica Kalanov. Podjetnik je zahteval, da se vpišejo v fašjo, sicer jih odslovi. Fantje so se res vpišali, a naslednji teden jih je kljub temu, na veliko presenečenje, odslovil skoro vse. Le par jih je obdržal, pa tudi ti ne bodo več dolgo delali, ker bo baje kompleks stavb v teku enega meseca že popolnoma gotov. Res lepo znajo izkoriščati!

V Ilirski Bistrici, je pošta prešla v italijanske roke. Novi upravitnik je odslovil vse domače uradnike, nastavil pa Italijane in neko Marico iz Solkana. Pred časom je ta "kontrolirala" upravitnikovo privatno korespondenco. Naletela je na pismo, v katerem je zaupno nekemu sporočal, da bo v najkrajšem času odslovil tudi ostale uslužbenke Slovence. Srebrničeva, ki ni mogla skrivnosti obdržati zase, je bila radi tega takoj odpuščena. Pričakuje se redukcije še ostalih domačinov.

Skoro vzdolž vse meje so se vršile letos velike vojaške vaje italijanske vojske in so pri tem sodelovali tudi številni oddelki fašistične milice. Zato ga skoro ni kraja, ki ne bi bil utrpel škode na poljih in v nasadih.

Posebno v Vremški dolini, kjer gre cesta skozi in skozi ob njivah in sadovnjakih, je vojaštvo zelo dobro izkoristilo "položaje". Disciplin pri teh pohodih ni skoro nikake. Zato se ni zdelo nič kaj čudnega, če so vojaki kar naenkrat izginili s ceste, se znašli v sadovnjakih in lomili kar se je dalo. Škoda, ki jo trpe radi takih vaj kmetje, je precej občutna, ker vojaki v svoji brezobzirnosti prav nič ne pazijo in po-

Slika z evharističnega kongresa na Dunaju: ogromen križ v schoenbrunnem parku

Kongres primorskih

emigrantov v Ljubljani

Zveza jugoslovanskih emigrantov iz Julijske krajine je imela 24. pr. m. svoj kongres. Vršil se je v Ljubljani, v delavski zbornici.

Zborovanje je otvoril predsednik Zveze dr. Ivan Marija Čok, ki je v otvoritvenem govoru pozdravil navzočne ter se jim zahvalil, da so se v tako velikem številu odzvali vabilu vodstva. Na njegov predlog so zborovalci poslali vdanostno brzojavko kralju, nakar se je pričela razprava o posameznih točkah dnevnega reda.

V imenu Jugoslovanske Matice je pozdravil kongres Ivan Stari, Sokola kraljevine Jugoslavije pa je zastopal dr. Ražem.

Glasom poročil Zvezinega statističnega odseka, je v Jugoslaviji približno 70.000 emigrantov iz Italije. Od teh jih je 10.000 organiziranih v emigrantskih društvih.

V imenu finančnega in gospodarskega odseka je poročal Z. Vižintin o kolonizaciji emigrantov ter je naglašal, da se večinoma naseljujejo v Južni Srbiji, deloma pa tudi na Hrvaškem.

Popoldne se je zborovanje nadaljevalo in je bilo izvoljeno novo vodstvo, ki je tako-le sestavljeno: Predsednik dr. Čok, prvi podpreds. dr. Ražem, drugi podpredsednik Anton Gorup; odborniki: Anton Mladen, Josip Mohorovičič, France Gorkič, Saša Strekelj in I. Cvečič. Nadalje so bili določeni: za propagando Viktor Hrovatin, za statistiko Ljudevit Juričič, za gospodarstvo in finance dr. Miran Kajin, za kolonizacijo Željko Vižintin, za publicistiko Ivan Stari, za socialno skrbstvo Lojze Luznik.

hodi jo vse, kar jim pride pod noge. Letošnja letina je bila le deloma zadovoljiva. Zita je sicer bilo, vendar pa so drugi pridelki trpeli zaradi deževja. Zlasti bo letos slabo vino, ker grozdje ni moglo dozorevati. Tako bo "vremšičica" še bolj kisla kot navadno.

V Gornji vasi pri Boljunu, v Istri, je neki kmet umrl radi eksplozije

ročne granate, ki so jo bili vojaki pozabili tekom manevrov. Našel jo je na pašniku, kjer je pasel krave. Hotel jo je spraviti s pašnika, da bi živina ne utrpela kakšne škode, a ko se je je dotaknil, se je razletela. Reveža, 52letnega Antona Ravniča, je strašno razmesarilo.

Zanimivo je naslednje poročilo iz Postojne: Pri Sv. Mihaelu je nastavljen kot občinski sluga in obnem redar, neki Slovenec-renegat, doma nekje s Krasa. Pred nedavnim ga je iznenadila njegova zaročenka iz Repentabra s svojim obiskom. Ko se je v sobi pripravljala, da jo spremi na postajo, je v zrcalu opazil, da je zaročenka naperila proti njemu samokres. Urno je skočil skozi okno. Zaročenka je štiri krat ustrelila za njim, a ga ni zadela. Strelji so zbudili v vasi hrup in ljudje so se hipoma zbrali na licu mesta. Prišli so tudi karabinerji, ki so jo takoj aretirali. Tako si je ljubosumno dekle nakopalo nesrečo, a odurnega renegata je pa le spravila v sramoto.

Iz Trsta poročajo, da je glavni fašistični tajnik Starace odobril ustanovitev fašja v vasi Studeno, v Čičariji. V Baderni so pritiskali na mladeniče, da so se vpisali v četo avantgardistov, šolske otroke pa je organiziral učitelj Rupena: ustanovil je škvadro "Giovani Fascisti."

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Moda v Sev. Ameriki: jesenski klobuček.

PODLISTEK

MRKUN

(Nadaljevanje)

(3)

"Morali bi biti izredno brihtni, da bi mene opeharili", je dejal Mr. Hallaty.

Prizgal je mičeno in neprijetno dišečo smotko, pa mu je Mr. Reeder s pomenljivo gesto pokazal tablico, kjer je bilo napisano: "Kaditi prepovedano".

"Saj Vas to ne briga, kaj ne?..." "Zelo", je odgovoril Reeder, vsiljivi družabnik pa se je začel smejati, kakor da bi se šlo za izredno duhovito šalo; a kadil je naprej.

"Moje osebno prepričanje je, da poklicni tatovi niso nikakor spretne. Domisljajo si, da so, a ko imajo opravka s poslovnim človekom, ali pa s taksnim, čigar izobrazba sega preko povprečnosti, prav gotovo zgube glavo."

Razprejal je to misel na dolgo, dokler ni gospod Reeder odložil svoje pecivo na mizo, ga pogledal preko svojega napol izpraznjenega kozarca mleka ter mu zelo rahlo namignil:

"Pa kaj, ko bi bili tako prijazni in bi se odpravili?... Rad bi to v miru povžil."

Mož je stopil na noge, rdeč od jeze in sramu, jecljaje je spregovoril nekaj besed, brez repa in glave,

da bi se opravičil, ter je osebno odšel iz mlekarne, a pozabil plačati čašico čaja, ki jo je bil naročil. Mr. Reeder je zelo rad poravnal račun.

Ko je pozneje razmišljal o obeh razgovorih, se je detektiv spomnil, da so se skoro vsa vprašanja, ki mu jih bil postavil gerent banke, nanašala na postopanja, ki jih policija uporablja pri izsledovanju zločincev. Ko se je zvečer vrnil domov, je Hallatyjevo ime skrbno zabeležil v knjižico, na čije platnice je bil narisani velik vprašaj.

Zdelo se je nemogoče, da bi tako vsiljiv človek mogel biti kaj drugega, nego pošteni. Toda vsi oni, ki se ukvarjajo s težavnim in naporim poslom zlikovstva, so zelo prijazni in prebrisani ljudje. Vljudnost in simpatičnost sta jim neobhodno potrebni, in samo izredno bistri ljudje, takšni, ki so navajeni brati pod vsako krinko, zamorejo opaziti neolikanost in robatost, ki se skrivata za navidezno finostjo in delikatnostjo. In Mr. Hallaty je bil prav gotovo robat človek.

Bil je, kakor se je sam nazival, gerent gunnersburyške podružnice Londonske in Orientalne banke ter se je postavljaj in ponasjal tako, kakor je pristojalo njegovemu položaju. Imel je celo nadstropje v Albermarleju, vodil je sam svoj avto, imel v službi soferja in slugo ter zahajal v družbo prijateljev, ki so bili vredni popolnega zaupanja. V najemu je imel tudi skromno stanovanje v Hammersmithu, in to je bi-

lo njegovo uradno bivališče.

Omenjena bančna podružnica je bila, v gotovem oziru, precej važna. Vodila je račune raznih močnih hiš ter je odgovarjala za znatne vsote, vlog.

Približno en mesec po razgovoru, ki se je vršil v kavarni, je Mr. Hallaty obiskal banko Ninth Avenue, v Lombard Streetu, ter izjavil, da potrebuje eden izmed njegovih najbolj važnih klientov gotovo vsoto ameriskega denarja. Omenjeni klient je bil baje Anglež iz Amerike in ravnatelj njegove banke so sklenili navezati z njim poslovne stike ter mu izplačati bon za visoko vsoto v dolarjih. Banka Ninth Avenue bi lahko preskrbela potrebne bankovce... sedem in petdeset tisoč dolarjev, nič manj...

Ameriška banka je rada sprejela ponudbo, da proda omenjeno vsoto dolarjev, in naslednji petek, popoldne, je Hallaty obiskal zavod ter izmenjal angleški denar za odgovarjajočo vsoto ameriskega.

V centrali Londonske in Orientalne banke se je vršila istega popoldne važna konferenca med glavnim gerentom in njegovimi pomočniki.

"Ta Hallaty mi povzroča precejšnje skrbi" je dejal šef. "Eden izmed naših tajnih agentov je izvohal, da troši po pet tisoč funtov sterlingov na leto."

"In koliko zasluži?", je vprašal nekdo.

"Nekaj manj ko tisoč..."

Za nekaj časa je zavladala tišina. "Je zelo skrben človek", je rekel eden izmed prisotnih. "Morabit dobro naložil svoj denar."

Zadeva je postala na mah zelo resna, ker je v tem hipu vstopil uradnik s telefonskim sporočilom nekega drugega ameriskega zavoda, newyorské Dyers banke. Gospod Hallaty je bil kupil pred kratkim sto tisoč dolarjev po dnevnem tečaju. Dogovor za nakup se je bil sklenil istega dne zjutraj, in gerent je bil izjavil, da rabi denar družba Brit Lite Corporation, ki je bila v zvezi z gunnersburyško podružnico. Nezaupanje banke Dyers se je vzbudilo, ko je bil Mr. Hallaty že odšel s tisoč bankovci po sto dolarjev, ki jih je bil spravil v svoj kovček, in to zategadelj, ker je eden izmed uradnikov vrgel bežen pogled v notranjost omenjenega kovčeka ter opazil, da je bil že do polovice napolnjen z ameriskim denarjem.

Detektivi banke so tekli v Gunnersbury, a Mr. Hallatyja ni bilo tam. Odnesele je bil ključke od železne blagajne, vendar pa so detektivi imeli s sabo druge ključke, ki so se hranili v varnostni zakladnici osrednjega zavoda. V omenjeni blagajni bi se bilo moralo nahajati približno 72.000 funtov sterlingov, pripravljenih za izplačila naslednjega dne, a namesto njih so našli samo nekatere zabojske, ki so vsebovali kovance po deset šilingov ter posamezne bankovce za prav neznatno vsoto.

Mr. Hallatyja niso našli v stanovanju, kjer so menili, da živi, niti v nadstropju hiše v Albermarle Streetu, kjer je v tistem času bival. Sluga in sofer sta bila edina stanovalca v hiši.

Axfordsko letališče je sporočilo prvo sled. Tistega popoldne je bil prišel Mr. Hallaty tja z namenom, da se bo dvignil v malem letalu, Znan je bil kot letalec - amater ter izredno spreten pilot. A ko so letalo zavlekli iz hangarja, so mehaniki opazili, da sta bili krili prežagani, žice prerežane in da je bilo, skratka, letalo tako pokvarjeno, da ga v tistem hipu ni bilo mogoče rabiti. Kako da se je bilo to zgodilo, je bila zagonetka, ki je nihče ni vedel pojasniti.

Ko je Mr. Hallaty opazil, kaj se je bilo zgodilo, je postal, mrtvaško blede, skočil je v avto s kovčegoma, katera je nosil s seboj, ter se je takoj odpeljal z veliko brzino. Od tega hipa dalje ga niso več videli.

Izguba od 72.000 funtov sterlingov je bila že sama po sebi dovolj resna zadeva, a, na žalost, je bil Mr. Hallaty zelo spreten mož, ki je imel v mezinu ves angleški bančni sestav. Ko so se pregledale knjige in je "clearing" predložil svoje prvo poročilo ter so nekatere bančne podružnice iz severnih in osrednjih krajev dežele reklamirale, so ugotovili, da je bilo izginilo nekaj več ko četrtilijuna funtov.

(Nadaljevanje sledi)

KLINIKA SPECIALISTA
ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis
vnetja in spolne bolezni.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švabost.

SRCE. Srčne napake — hibe.

ZELODEC. Čreva — kislina — jetra.

Zelodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrlzice.

ZENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROSKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavobol.

Zarki X — Diatermia — Zarki ultravioleto

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Td —

Izpuščaji — lišaji.

Lastni senatorji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah

in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017
ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

HOTEL BALCANICO

Lastniki bratje Veljanovići

25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES

Zdrave in zračne sobe za posamezne goste in za družine. Prvovrstna postrežba in zmerne cene.

Restavracija v prvem nadstropju

Dobra pijača in zdrava domača hrana. Jogurt

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)

Calle Facundo Quiroga 1441

nasproti komisarije

EDINA NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojashilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

FRANJO HUSPAUR

ZA POUK IN ZABAVO

SENZACIONALNA KNJIGA ANGLESKEGA POROČ- NIKA

Iz Londona poročajo, da je izšla senzacionalna knjiga poročnika britske mornarice in bivšega poslanca angleške delavske stranke Kenworthyja. Pisec trdi, da se je angleška vlada dogovarjala z nemško vlado, naj bi Nemci potopili svoje bojne ladje pri Scapa Flowu.

"Mislim, da ne izdajam nobene tajne", piše Kenworthy, "če pravim, da so Francozi izrazili željo, naj bi se nemške mornariške edinice porabile deloma za ojačenje francoske mornarice, deloma za obrazovanje jedra vojnih mornaric Poljske in Jugoslavije. To seveda ni šlo v račun britski admiraliteta, ki je obvestila po tajni poti nemški generalni štab, da bosta Francija in Italija zahtevali, naj jima izroče nemško vojno mornarico. Pri tem ni britska admiraliteta prav nič skrivala svojega mišljenja, da bi ji bilo mnogo ljubše, če bi Nemci sami potopili svoje vojne ladje pri Scapa Flowu, kakor če bi jih morali izročiti admiralitetam dveh latinskih držav, katerih mornarice se sploh niso bojevale z nemškimi vojnimi ladjami. Tako so nemški mornarji — zaključuje Kenworthy — potopili svoje ladje pri Scapa Flowu in s tem storili veliko uslugo Veliki Britaniji, britska admiraliteta pa je dobila zmago, ne da bi bila prelila kapljico krvi."

V Scapa Flowu je za svetovne vojne stacionirala angleška mornarica. Tam je devet dni pred podpisom versailleske mirovne pogodbe nemški admiral Reuter potopil svojo mornarico, ki so jo bili Nemci spravili tja na zahtevo angleške vlade. Mornarica je obstojala iz 5 križark, 10 linijskih ladij, 9 malih križark in 46 torpedovk. Kasneje so Angleži te ladje dvignili iz morja ter prodali njih dele kot staro železo.

Glede na razkritja Kenworthyjevih podatkov je treba pripomniti, da je bil pisec najprej poveljnik ladje "Bullfinch", nato pa je bil do konca vojne dodeljen angleškemu admiralnemu štabu.

GOLOBI — TIHOTAPCI

V vojaški golobnjak pri Fontainebleauju je pred časom priletelo dvajset tujih golobov. Golobi so bili bujno pernat, da se je to nekemu vojaku zdelo sumljivo. Začel jih je ogledovati, slednjic je tudi enega uje pri njem odredila preiskavo in lob poleg svojega perja se mnogo tujih peres, čijih tulci so bili napolnjeni s kokainom.

Kriminalna policija se je zanimala za lastnika in je ugotovila, da so se golobi končno nastanili pri nekem kmetu blizu Marseillea. Oblast je pr. injem odredila preiskavo in res so našli kokain, ki ga je mož vtihotapljal iz Barcelone. Golobi so v zadnjih letih pretihotapili iz Španije v Francijo nad 20 kg kokaina, katerega je poslal kmetu njegov španski dobavitelj Castello iz Barcelone.

PRVA SLOVANSKA TISKANA KNJIGA

Hrvati so se kot prvi med Slovani okoristili tehnične tiskovne umetnosti. Te dni poteka 450 let, odkar je bil dotiskan glagolski "Misal", in sicer, kolikor moremo sklepati, v Benetkah po zaslugi žene in hčerke I. vana Frankopana, zadnjega kneza otoka Krka. Do danes se je ohranilo še kakšnih pet ali šest nepopolnih izvodov te dragocene knjige.

Zdravilišče za ljudi, ki ne morejo spati

Stuttgartski zdravnik dr. Breuninger je odprl nenaveden sanatorij, ki bo sprejemal samo paciente z nespečnostjo. Ta sanatorij jim bo na raspolago samo ponoči in tudi ostala praksa v njem je precej nenavadna.

Čez dan bo pacient lahko vršil svoj poklic, a zvečer, namestu da bi šel domov spat, odide pač spat v Breuningerjevo "nočno kliniko". Najprvo se mora v sprejemnici izpovedati zdravniku vseh skrbi in težav, ki mu ne dajo spati.

Zdravljenje je psihoterapevtsko, a vendar uporablja Breuninger tudi fizikalne metode (samo kemičnih uspalil ne nobenih). Zdravnik sprejme bolnika v njegovo sobo, ki je poslikana z živimi akvareli, zlasti s pisanim rastlinskimi motivi. To vpliva na nespečnega baje pomirjevalno. Pacient ostane potem nekaj časa sam, in si izbere kakšno primerno štivo. Posebno sv. pismo je za to svrhu baje zelo uporabno. Po potrebi ga potraktirajo še z masažo senc in tilnika. Ko je pacient legel, pride zdravnik ponovno, ugasne luč in ostane še toliko časa v temni sobi, da pacient zaspi. Njegova navzočnost zelo pospeši ta trenutek.

Večinoma se bolnik že po nekoliko dneh nauči spati, nakar ga poskušajo za nekoliko noči poslati domov spat. Če tu ne najde spanja se vrne v kliniko in tu ga zdravi po metodi psihoterapevtski metodi toliko časa, dokler ni sposoben tudi doma trdnega spanja.

DEŽ PO 46 LETIH

Globoko v puščavi Sahari, več dni hoda od zelenice Sina se raztezajo, kolikor daleč seže oko, ogromne peščene planjave, ki žehtijo od vročine. Ta pas je strah vseh karavan, ki potujejo skozi puščavo, kajti v tem predelu ni bilo zadnjih 46 let niti kapljice dežja. Šele letos se je usmililo nebo tega kraja. Odprle so se nebeske zatvornice in kakor da so hotele popraviti vse, kar so zamudile v šest in štiridesetih letih, je voda zalila peščeno morje.

Dež je bil čudež, kajti v svojem življenju so ga videli le najstarejši prebivalci tega nesrečnega pasa. Ko je začelo deževati, so otroci vpili od strahu in groze. Skrili so se v najvarnejše kotive sotorov in čakali, kdaj jih bo konec. Vodo, oziroma mokroto so poznali samo iz posod in cistern, ki so prihajale iz oaze.

Tudi živali je presenetil dež. Dve karavani kamel, ki ju je nevihta za-

jela sredi pota, sta se razbežali na vse strani. Jezdece so pometale živali s hrbta, tovore so odvrle in vodniki jih niso mogli ne ukrotiti ne ujeti.

Šele polagoma so se prebivalci suhega saharkega pasa privadili nenavadnega doživljanja. Ko je nevihta ponehala, so z začudovanjem gledali mokri pesek, luže, ki so se ponekod nabrale in so pili deževnico. Samo nekoliko ur je trajal ta čudežni prirodni pojav. Potem je sonce zopet pritisnilo z neusmiljeno silo in začelo žgati zemljo po stari navadi.

Spor zaradi mrliča

Pred dnevi se je ponesrečil pri skoku v Blatno jezero avstrijski trgovec Weiss. Obležal je mrtev na dnu vode in so ga morali z velikim trudom potegniti na suho.

Družba, s katero se je bil Weiss pripeljal na Blatno jezero, ni bila natančno poučena, kakšne veroizpovedi je bil pokojnik. Zato so v domnevi, da je bil Weiss židovske vere, položili mrliča na mrtvaški oder izraelskega pokopališča. Medtem pa je prispelo od ponesrečenčevih staršev pojasnilo, da je bil Weiss katoličan. Trgovčeva družba je torej zahtevala njegovo izročitev, da ga odnesejo v mrtvašnico na katoliško pokopališče.

Zaradi tega je nastal oster spor. Uprava židovskega pokopališča se je branila izročiti truplo, dokler ne poravnajo stroške za židovski mrtvaški oder. In ker so pokojnikovi starši zavračali židovske zahteve, ni preostalo prijateljem pokojnika nič drugega kakor ovdah zaradi ropa mrliča. Šele po tej intervenciji so se židje vdali ter izročili truplo, da so ga zakopali na katoliškem pokopališču.

Tekoče sadje

Sadni soki imajo v splošnem isto zdravstveno vrednost kakor sveže sadje in za bolnika so naravnost neobhodno potrebni. Zlasti za bolnike, ki jih trese mrzlica. Sadni soki znižujejo tu temperaturo, vrhu tega jih prebavi z lahkoto tudi telo bolnika, ki je popolnoma oslabelelo in ne prenese težkega prebavnega dela.

Sladkor v sadju krepi telo, mineralne soli in vitamini ga poživijo, sadne kisline gasijo žejo. Dragocena je tudi lastnost sadnega soka, da vzbuja apetit in da odpravlja iz telesa strupene snovi, ki se nabirajo v njem.

RESTAVRACIJA

VALLE, D. ESPOSITO & CASELLI

Točimo najboljša importirana vina, pristno in sveže pivo. Dobra in vsakovrstna hrana. Lepi prostori za bankete ter družinske zabave.

Igrišče za krogle, s krasnim vrtom.

Postrežba v slovenskem jeziku

Za obisk se vljudno priporočajo

LASTNIKI

Federico Lacroze 2720 — U. T. 73 (Pampa) 0883

Dr. J. HAHN

ZENSKE BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJCNICA, NOTRANJE BOLEZNI: ZELODČNE IN MOSKE BOLEZNI: KAPAVICA

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3. do 8. zvečer

NIZKE CENE

Kolonizacija v Malbranu

Peña. Santiago del Estero, F.C.C.A.

Vsak, ki se zanima za kolonizacijo v Malbranu, se lahko obrne na KOLONIZACIJSKI ODDELEK tukašnjega zavoda "BANCO COMERCIAL DEL PLATA", Avenida de Mayo 652, bodisi ustmeno, bodisi pisмено, in sicer v kateremkoli jeziku, tudi v slovenskem.

Kakšne ugodnosti ima kolon, ki se namerava naseliti v Malbranu, če se obrne na ta zavod?

Slehernega poljedelca, naj se namerava naseliti kjerkoli, zanima pred vsem videti z lastnimi očmi zemljo, katero mu ponujajo, da vidi kakšne vrste je, za kakšne pridelke je najbolj primerna, kakšno vodo ima in še marsikaj drugega. Zavod gre bodočim kolonom na roko s tem, da jim omogoči brezplačno vožnjo tja in nazaj. Skupine interesentov se odpeljejo ob nedeljah zjutraj ob 8. ter se vrnejo iz Malbrana v torkih ali sredah, če so se ustavili v Malbranu več časa.

Kdor bi rad šel v Malbran, mora v sredo, ali najkasneje do četrta opoldne, izročiti banki "cédula de identidad" ali potni list. Kdor živi v kakšni zelo oddaljeni provinci, naj prej piše na banko, da se že vnaprej določi dan vožnje in način, kako naj se izvrši. Kolon, ki se je peljal v Malbran, da si ogleda zemljo, ni nikakor obvezan kupiti "lote".

"BANCO COMERCIAL DEL PLATA" nudi nadalje kolonu, ki je tukaš sam, možnost, da kupi vozne listke za družino na mesečne obroke, plačljive tekom dveh let. To je zelo važno. Na tisoče priseljencev je, ki imajo nekaj denarja in ki bi se radi osamosvojili s tem, da si kupijo kos zemlje, na katerem bi delali. A če imajo denar za zemljo, jim pa manjka za nakup drugih potrebščin, ki so neobhodno potrebna pri obdelovanju zemlje; manjka jim tudi denar, da bi lahko spravili v Ameriko družino, brez katere ni niti misliti na čakro.

V takšnem slučaju "BANCO COMERCIAL DEL PLATA" nikakor ne prepusti svoji lastni usodi kolona, ki je kupil zemljo, marveč mu pomaga, da se v resnici osamosvoji. S tem ne vrši nikako delo usmiljenja, marveč skrbi za lastne in za kolonove koristi. O tem se vsak lahko sam prepriča in informira.

Poleg voznih listkov na obroke pomaga banka kolonom tudi pri nakupovanju strojev, orodij, semen,

sadnih drevesc, gradbenega materiala in drugih potrebščin na obroke.

Pojasnili v kakršnikoli zadevi dobi kolon v banki sami tekom uradnih ur. Koloni, ki so se že naselili v Malbranu, so zadovoljni in cene zemljiščem bodo stalno rastle. Sedaj pa je prilika še ugodna, da se lepa in obsežna zemljišča kupijo za nizko ceno.

Vzemimo za primer lote od 100 hektarjev zemlje. Če računamo hektar po na pr. 40 pesov, bi takšno zemljišče stalo 4.000 pesov. Ker je na vsak hektar 10 pesov hipotekarnega dolga, torej pride na 100 hektarjev 1.000 pesov, mora kupec plačati lastniku 3.000 pesov, in sicer, v danem primeru, 1.500 pesov takoj, ostalo polovico pa na obroke tekom petih do desetih let in s 6 odstotnimi obrestmi. Prvih 1.500 \$ v gotovini treba plačati, ko se podpiše pogodba o nakupu in prodaji. Istočasno treba plačati še dva od sto od prodajne cene "martilleru"; v našem primeru 80 pesov.

Kolon prevzame zemljišče takoj ko podpiše pogodbo in plača prvi obrok. Pogoji so ugodni, ker bo vrednost kompleksa, ki je še malo obljuden, stalno rastle, in se lahko računa, da bo zemlja dva krat toliko vredna, ko se bo na njej naselilo kakšnih 50 kolonskih družin.

V estanciji Malbran obstoja za druga (Federación Agraria Argentina), ki nakupuje vse pridelke tega okrožja po dnevnih cenah.

Malbran ima lepo lego. Leži ob reki Rio Salado, ki ima mnogovrstne ribe, ki so za kolona prijetna izpopolnitev hrane ter obenem razvedrilo za onega, ki se rad ukvarja z ribolovom. Na bregovih je mnogo divjih gosi in drugih ptic. Za lovca je Malbran pravi raj.

Lastnik zemljišča bo pustil v središču kolonije prazen prostor v površini 200 hektarjev, da se bo tam ustanovila naselbina; vsak kolon bo imel pravico do pol ali enega hektarja, da si bo lahko postavil hišo in vrt.

Ščassoma, se bodo zgradile še druge stavbe kakor šola, bolnišnica, cerkev, javni uradi, prodajalne, skladišča itd. Seveda, da ne bo nesporazumljenj, je dobro poudariti, da so to načrti za bodočnost, ki bo pa vsekakor polagoma prišla.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Obtoženci na procesu v Lipskem: 1. Lubbe, 2. Torgler, 3. Dimitrov, 4. Popov, 5. Tanev.

ŽENSKI KOTIČEK

Negovanje rok

Roka pride z vsemi mogočimi stvarmi v dotik in z roko do-
vajamo hrano telesu. Negovanje
rok tedaj ni samo lepota zade-
va, temveč še bolj zdravstvena.
Ena izmed temeljnih zahtev hi-
giene je ta, da si roke pred vsa-
ko jedljo umijemo. To je veliko
važnejše nego umiti roke po je-
di.

Tudi rednega negovanja no-
htov ne smemo nozabiti, saj se
med drugim zlasti pod nohtom
nabira vsakovrstna nesnaga.
Posebno pri malih otrocih je
paziti na čistočo rok in nohtov,
kajti od umazonosti, ki se otro-
ku nabere pri lazenju po tleh,
dobi v zvezi s svojo navado, da
vtika prste vsak hip v usta, vse
mogoče bolezni, bezgavke itd.
Tudi ne bi smeli dopuščati, da
se mali otroci igrajo s psi, ki jih
radi božajo in si puste od njih
lizati roke. Marsikakšna otro-
ška bolezen izvira od tod.

Roke, ki pridno delajo, posta-
nejo, rade hrapave in razpoka-
ne. To ni potrebno. Umivanje
prašnih in od vsakovrstnega de-
la umazanih rok je seveda naj-
važnejše, a koža na rokah se da
pri delu često obvarovati s pri-
mernimi rokavicami. Kdor mis-
li, da te pri delu ovirajo, ne ve,
da izvršujejo kirurgi danes celo
z dvojnimi rokavicami najdeli-
katnejše operacije. Spčetka
malo motijo, potem pa se jih člo-
vek privadi. Seveda pa so pri-
poročljive nabolj bele rokavice,
ki se dajo prati in ki se tudi čim
bolj pogosto operejo.

Vsak večer si je treba roke
temeljito umiti s toplo vodo in
milom, osušiti in dokler so še
malenkost vlažne namazati z
glicerinom ali lanolinom. Če
roke pridejo ponoči potem udob-
ne rokavice, drugače se mazilo
obriše ob rjuhe. Če koža ni hra-
pava ali razpokana, jo po topli
vodi oplaknemo še z mrlo vo-
do, da se utrdi. Hrapavim ro-
kam pa ni treba hladne vode,
temveč jih namažimo po umitju
s salicilnim ali resorcinovim la-
nolimo ziroma s cinkovim ma-
zilom s temi snovni.

Žene, ki pomlade može

Resni, učeni moški naj bi se
ženili z dekleti, ki ne gledajo
življenja preveč črno. To resni-
co v nasprotstvih, ki se pri-
vlačujejo in so torej za življenje
najbolj priporočljivi, znova na-
glašajo neki angleški pisatelji.
Učen ali z delom preobložen mo-
ški naj bi se ne ženil s preza-
posleno ali študirano žensko, ker
taki zakoni niso srečni. Naspro-
tno, oženi naj se z dekletom, ki
se za njegovo delo ne zanima
preveč, ker se bo pri nji osvežil
in pomladil. Z veseljem bo plesal
in hodil na izlete s svojo mlado
ženo in se otrese tako vseh zna-
kov svojega poklica, k v njem
podcenjuje take malenkosti, ka-
kor so sport, zabava in razve-
drilo. Take žene se nočejo odre-
či priljubljenemu načinu živ-
ljenja in tako prisilijo može, da
se prilagode njim, s tem pa pre-
neso na može del svoje mladosti.
Res je sicer, da se ne zanimajo
preveč za del svojih mož, pa
tudi častihlepne niso, da bi silile
može vedno naprej in navzgor.
Pač pa prinese možem v zakon
osvežitev in nekaj novega, česar
doslej niso poznali in česar bi
ne imeli, če bi se oženili s štu-
diranimi, zaposlenimi dekleti.

Lep pižama s koketno bluzo

Spomenik hrabri ženski

V Colmarju (Alzaska) so odkrili
spominsko ploščo Antoinette Lix,
ki se je borila se činom poročnika
na strani poljskih vstajev in v fran-
cosko nemški vojni.

Marie Antoinette Lix se je rodila
v tem mestu l. 1839. in nje oče, star
vojak, ji je dal povsem moško vzgo-
jo. Ze z desetim letom je znala stre-
ljati, boriti se sabljo, jahati. S
17. letom, ko ji je oče umrl, je na-
pravila izpite za vzgojiteljico in je
odšla v tej funkciji na Poljsko, kjer
ji je princesa Lubenska izročila
vzgojo svojih otrok. Bivala je v nje-
nem gradu, ko je izbruhnila 1863.
velika poljska vstaja. Nekega dne
so zvedeli, da nameravajo Rusi na-
pasti taborišče poljskega generala
Boncze. Treba je bilo mnogo pogu-
ma, da se je mlada vzgojiteljica od-
ločila sporočiti generalu osebno to
vest. V trdi noči je na konju zdirja-
la v moški obleki proti taborišču, ki
ga je dosegla proti 3. zjutraj, s
kozaki za petami. Poljaki so bili
preveč utrujeni, da bi takoj sledili
poveljem svojega generala; tedaj
pa je stopila Lixova med nje in jih
z ognjevitim nagovorom spravila
kvisku. General Boncza je bil smrtno
ranjen in ji je izročil, meneč, da
je moški poveljstvo nad svojimi če-
tami. Tako se je zapelala v vstajo Pod
imenom "Miguel le Sombro" pa se
je vojskovala tako hrabro, da so ji
dali čin ulanskega poročnika. Ne-
kega dne so jo Rusi ujeli in samo
svoji francoski narodnosti se je mo-
rala zahvaliti, da je niso obesili
temveč izgnali preko meje.

Ko je izbruhnila francosko nem-
ška vojna, je bila za postarico v kra-
ju Lamarche v Vogezih. Zaman se
je ponujala, da bi jo sprejeli v redno
vojsko. Končno je prevzela poveljst-
vo nad četo domačih "vstajev", ki
so pod njenim vodstvom Nemcem
prizadajali dosti zla.

Lixova je umrla l. 1909.

Mastne madeže odpravimo iz
marmorja, če polijemo dotična me-
sta s kisom, ga pustimo nekaj ča-
sa na plošči, da razmoči in razje
tolščo, potem pa izperemo s toplo
vodo.

Rjavčaste madeže odstranimo s
perila tako, da kanemo na vsako
liso nekoliko limonovega soka, po-
sujemo še s soljo in denemo za ne-
kaj minut na sonce.

Migljai za hišne gospodinje

Suknene obleke se lepo čistijo,
ako jih po obeh straneh dobro obri-
šemo z gobo, ki je namočena v sle-
deči tekočini: V pol litra vode na-
makamo nekaj ur kakih 20 lavorje-
vih listov, v to vodo potem pomaka-
mo gobo. Da se odstrani neprijetni
lesk iz rabljenih volnenih stvari, je
večkrat že dovolj, ako dotične ma-
deže — lesk nalahno zmočimo in
dobro skrtačimo. Ko se potem bla-
go posuši, se zopet po niti krtati.
Večkrat izgine tudi lesk, ako držimo
dotična mesta nad vodno paro, po-
tem dobro skrtačimo ali pa ako jih
malo zmočimo in na narobni strani
polikamo z vročim železom.

ZA NAŠE KUCHARICE

V trajnem stremljenju, da bi "No-
vi list" nudil svojim simpatičnim
čitateljicam čim več raznovrstnega
gradiva v "Ženskem kotičku", se je
uredništvu posrečilo pridobiti kot
sotrudnico neko našo rojakinjo, gos-
po, ki se že mnogo let ukvarja s
potrepljivim zbiranjem važnih re-
ceptov za komplicirano in znanimi-
vo kuhinjsko znanost. Naša nova
sotrudnica je že pred leti, v Gorici,
svojem rojstnem mestu, slovela kot
"tista od receptov" in smo zato pre-
pričani, da bodo naše skrbne kuha-
rice z zadoščenjem pozdravile ta
novi predalček, ki ga z današnjo
številko odpiramo v "Novem listu".

ZA JUHO

Dva rumenjaka mešaj z dvema
žličkama moke in nekoliko soli. Be-
ljake utepi v sneg in narahlo prime-
šaj prejšnji zmesi. Namaži z ma-
slom pločevino, potresi s krušnimi
drobtinami in vlij zmes vanjo. V ne
preveč razgreti peči speci svetloru-
meno, pusti, da se ohladi ter pohla-
jeno zreži v rezine, katere polagaš v
juho.

80 gramov sirovega masla mešaj
s štirimi rumenjaki in nekoliko so-
li. Ko je dobro vmešano, dodaj 1 do
2 žlici sladke sirove smetane ali
mleka, 100 gramov moke in sneg
štirih beljakov. Speci svetlorumeno
v zmerni peči in ohlajeno zreži v le-
pe rezine.

JEZIK NA ANGLEŠKI NAČIN.

Kuhan in olupljen jezik prevrtaj s
spičastim nožem na več krajih. Oči-
sti in razsoli tri sardele, razsekljaj
nekoliko peteršilja, čebule, limonove
lupinice (pol limona); s tem in z ne-
koliko sirovega masla napravi
gladko zmes, vtlači v luknje v je-
ziku, prevleči skozi jezik tenke,
podolgate rezine slanine (po mož-
nosti okajene), speci, da postane
rujavo in serviraj z omako. (S ten-
kim, ozkim nožem se napravi skozi
jezik luknjo, skozi katero potegneš
slanino s pomočjo nalašč za to pri-
pravljene igle).

JAČNI KONJAK

Štiri rumenjake, 30 dkg sladkor-
ja, 5/8 l mleka, 1 vanilijo, 1/4 l fi-
nega alkohola rabimo za jačni ko-
njak. Rumenjake dobro premešaj s
sladkorjem, med tem ko kuhaš mle-
ko, ki mora skupno z vanilijo vreti
10 minut. Ko se je mleko ohladilo,
ga zmešaj z rumenjaki med počas-
nim prilivanjem alkohola. Likar
treba hraniti v dobro zaprti stek-
lenici, katero moraš pred uporabo
vsaki krat stresti.

MEDICINAL NEWS

Največja klinika v Buenos Aires

katera ima 12 posebnih konzultorijev za razne bolezni, in jim na-
čelujejo zdravniki — ravnatelji

Oddelek za Moške

Vodja Dr. Bacigalupo, bivši zdravnik pri "Departamento de Hi-
giene" ter bivši ravnatelj italijanske bolnice v Rosariju

ODDELEK ZA SPOLNE BOLEZNI

Na mesečne obroke od 10.— pesov

Temeljito zdravljenje kapavice, zastarele in začetne, in tudi nje-
nih posledic, kakor bolezni mehurja, obisti, prostate ter spolne
slabosti.

Zdravijo se v tej kliniki bolni na kapavici:

C. R. — Preko pet let zastarela kapavica: popolno ozdravljenje
se doseže v dveh mesecih.

L. F. P. — Kapavica in akutna cistitis: Ozdravljenje se doseže
v enem mesecu.

B. Q. — Uretritis ter akutna kapavica: Ozdravljenje tekom 10 dni.

606 IN 914

Ta oddelek vodi specializiran zdravnik bolnice Ramos Mejia.
Z modernim zdravljenjem se dosežejo najugodnejši uspehi
SLABOST: Posebno zdravljenje do popolnega okrevanja

Oddelek za Ženske

Vodja Dr. A. Antonelli, zdravnik bolnic Rawson in Ramos Mejia
PORODI: normalni in težki

BOLEZNI: maternice, jajčnikov, žlez itd. Metritis, vaginitis,
polipi, zastrupljenje, dismeroneas, mesečno pranje, beli tok.

GLAVNI KLINIČNI ODDELEK

Bolezni: pljuč, jetika, srce; želodčne bolezni, živčne bolezni in
bol. mehurja.

Revmatizem.

SIBKOST: Zdravljenje z injekcijami brez bolečin.

HEMOROIDI: Radikalno zdravljenje brez operacije.

BOSIO: Najmoderneje metode za popolno ozdravljenje.

Oddelek X-Žarkov

Popolne moderne instalacije

Radioskopija in radiografija 10.— pesov

Teleradiografija

ODDELEK ZA ZDRAVLJENJE Z ELEKTRIČNIM TOKOM

Najmodernejši stroji

POSEBEN ODDELEK ZA OTROŠKE BOLEZNI

LABORATORIJSKI ODDELEK

Vsakovrstne analize. Laboratorije je organiziral zdravnik, ki ima
dvajset let izkušenj v evropskih in tukajšnjih bolnicah

Analize krvi, seča, pljunga. Céfalografija. Líquido de punción.
Wassermannove in Khanove analize

SANATORIJSKI ODDELEK

Ker razpolaga naš zavod z obsežnimi prostori, se vam nudi prilika,
da nam izročite v oskrbo in za zdravljenje slehernega bolnika, in
sicer za nizke cene. Zdravili ga bodo zdravniki, ki imajo dolgo-
letne izkušnje iz evropskih bolnic: berlinskih, pariških, dunajskih
itd., kakor tudi tukajšnjih.

POMNITE:

Ko čutite, da niste zdravi, pridite k nam, kjer vas bodo pregle-
dali strokovnjaki, ki prav tako postopajo z revežem
kakor z bogatinom.

KONZULTACIJE SO BREZPLAČNE

ZDRAVIMO TUDI NA MAJHNE MESEČNE OBROKE

Naši zdravniki, katere vodijo plemeniti cilji, so prepričani, da
vršijo človekoljubno nalogo s tem, da iščejo leka za vašo bolezen
ter prinesejo na ta način mir v vaše domove.

NE POZABITE:

Oči, nos, grlo, sluh, srce, pljuča, želodec, sušica, prebavni organi,
slaba prebava, spolne bolezni, slabost.

ZENSKÉ BOLEZNI: maternica, kožne bolezni, mesečno pranje,
sifilis, kapavica. — Revmatizem. Krvne bolezni. Živčne bolezni.

GOVORIMO SLOVENSKO

Sprejemanje strank od 9.—12. in od 15.—21.
Ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

U. T. 35, Libertad 5410

28 SUIPACHA 28

GOSPODARSKE VESTI

Trgovina med Jugo-slavi in Italijo

Ljubljana, koncem septembra

Italija je, kakor znano, naš najvažnejši odjemalec za les, zato so zanimivi najnovejši italijanski tištni podatki o zunanji trgovini v 5 mesecih t. l. zlasti kolikor se tičejo uvoza lesa. V prvih petih mesecih t. l. je Italija uvozila mnogo več nego lani, in sicer vsega 48.282 vagonov lesa nasproti 41.489 vagonom v istem razdobju prejšnjega leta in 46.296 vagonom v istem razdobju l. 1931. Najbolj se je pri tem povečal uvoz iz Jugoslavije, in sicer na 18.029 vagonov (lani 13.207, predlanskim 16.360). Ta uvoz predstavlja vrednost 38,7 milijona lir, to je 54 olo vsega uvoza blaga iz Jugoslavije. Iz Avstrije je Italija uvozila 13.508 vagonov lesa (lani 12.912, predlanskim 18.391), iz Rusije pa 8331 vagonov (lani 8443, predlanskim 3586). Uvoz iz Avstrije se je v manjši meri dvignil nego uvoz iz Jugoslavije. Uvoz iz Rusije je bil prve mesece t. l. zelo slab in je znatno zaostajal za uvozom v prejšnjem letu. Zadnje mesece pa je Rusija izvozila znatne količine lesa na italijanski trg, tako da je letošnja količina že skoro dosegla lanskoo. Pri tem pa je italijanska trgovinska bilanca z Rusijo hudo pasivna, saj je letos Italija do konca maja izvozila v Rusijo le za 58,6 milijona lir, dočim je uvoz ruskega blaga dosegel skoro dvojno vrednost, namreč 106,1 milijona Din.

Z našo državo je Italija dosegla znatno izboljšanje trgovinske bilance (kar pomeni poslabšanje naše trgovinske bilance), in to navzlic povečanemu uvozu jugoslovenskega lesa. Letos je Italija uvozila iz Jugoslavije za 71,8 milijona lir blaga, izvozila pa je v našo državo za 50 milijonov lir, tako da je bila v tem razdobju Italija z nami pasivna le za 21,8 milijona lir, dočim je lani v istem razdobju znašala ta pasivnost 65 milijonov lir. Italijanska trgovinska bilanca z Avstrijo pa se je spremenila v korist Avstrije, kar je gotovo posledica ugodnosti, ki jih daje Italija uvozu iz Avstrije. Lani je imela Italija z Avstrijo še precej aktivno bilanco (do konca maja za 31 milijonov lir), letos pa ima pasivno za 2 milijona lir.

Tudi iz naše statistike je razvidno, da se je naš izvozni presežek v prometu z Italijo zadnja leta hudo skrčil. Naša trgovinska bilanca za prvo polletje zadnjih let se je gibala tako-le (v milijonih Din):

I. polletje	izvoz	uvoz	saldo
1930	984.0	400.7	+ 583.3
1931	655.6	275.4	+ 380.2
1932	359.3	164.2	+ 195.1
1933	341.6	209.8	+ 131.8

Aktivnost naše trgovinske bilance, ki je v prvem polletju 1930 znašala še 583 milijonov Din, se je letos skrčila na 132 milijonov (po italijanski statistiki za prvih 5 mesecev celo na 86 milijonov Din, kar bi ustrezalo za pol leta približno vsoti okrog 100 milijonov).

Pri nazadujočem obsegu naše zunanje trgovine je seveda skrčenje našega izvoznega presežka v Italijo neizogibno, če tudi ostane relativno razmerje med izvozom in uvozom nespremenjeno. Naš izvozni presežek v Italijo pa se je še bolj skrčil nego bi to ustrezalo celotnemu skrčenju naše zunanje trgovine, zakaj razmerje med našim izvozom iz Italije se je zadnja leta gibalo tako-le:

I. polletje	izvoz	uvoz
1930	100	: 41
1931	100	: 42
1932	100	: 46
1933	100	: 61

Po italijanski statistiki za prvih 5 mesecev t. l. je to razmerje še slabše namreč 100:70, tako da znaša naš izvozni presežek v Italijo le še 30 olo izvoza.

Gornji razvoj nam kaže, da je Italiji uspelo sebi v korist znatno izboljšati trgovinsko bilanco z našo državo. Zato se tudi niso uresničila pričakovanja, da bo v našem kliringu z Italijo kaj kmalu (po likvidaciji naših starih obveznosti) nastalo dobroimetje v našo korist. Naš izvozni presežek je sicer še vedno večji nego kvota, ki nam jo plača Italija za uvoženo naše blago v devizah (20 olo vrednosti našega izvoza), vendar pa je treba tu upoštevati, da Italijani lahko po dogovoru z našo državo kupujejo v naši državi blago tudi z efektivnimi rinariji, ki pritekajo v Italijo večinoma v zvezi s tihotapstvom dinarjev preko meje.

Zboljšanje razmerja med uvozom in izvozom v prometu z našo državo je Italija dosegla le deloma z omejitvijo uvoza jugoslovenskega blaga, ki je bil (vsaj po naši statistiki) letos le za malenkost manjši nego lani, moral pa bi biti nekoliko večji glede na povečanje vsega našega izvoza v primeru z lanskim letom. V večji meri pa je zmanjšanje italijanskega pasivnega salda v prometu z našo državo pripisati okolnosti, da je Italiji letos uspelo občutno povečati izvoz v Jugoslavijo. Lani smo v prvem polletju uvozili iz Italije za 164 milijonov Din italijanskega blaga, letos pa za 210 milijonov Din; uvoz iz Italije se je torej dvignil nasproti lanskemu letu za 28 olo, medtem ko je istočasno ves naš uvoz padel za 7 odst. V zvezi s tem razvojem se je italijanski delež na našem skupnem uvozu letos dvignil od 11,8 na 16,2 olo in se je Italija med državami, iz katerih največ uvažamo, povzpela na prvo mesto, dočim je bila lani še na četrtem mestu, za Nemčijo, Češkoslovaško in Avstrijo.

Ta razvoj naših trgovinskih odnosov bo gotovo velikega pomena za bodočo trgovinsko pogajanja z Italijo, ki se imajo začeti v najkrajšem času. Italija je bila vedno najboljša odjemalka za naše proizvode in je bila med državami kamor gravitira naš izvoz, vedno na prvem mestu. Položaj pa se je letos v toliko spremenil, da ni Italija sedaj samo naša največja odjemalka, temveč da tudi mi največ kupujemo v Italiji. Upoštevati pa moramo še, da uvažala Italija mnogo našega blaga, ki ga potem proda drugam, seveda z dobičkom (v Italijo izvozimo n. pr. skoro polovico našega izvoza vina, ki ga potem v Italiji z dobičkom izvozijo drugam). Če ta tranzitni izvoz odštejemo, tedaj vidimo, da je naš trgovinski promet z Italijo prilično izravnal. To dejstvo nam bo gotovo olajšalo bodoča pogajanja, zakaj naša država se ne protivi uvozu blaga iz Italije, če Italija istočasno ne ovira našega izvoza. Seveda pa pri sedanjem stanju medsebojne trgovine nikakor ne moremo pristajati na nadaljnje dviganje uvoza iz Italije brez ustreznih olajšav za naš izvoz.

KAKO

bi se naročili na naš list?

NIČ NI LAŽJEGA

Pošljite svoj naslov na:

NOVI LIST, Reconquista 268

Buenos Aires

VREDNOST DENARJA

Banco de la Nación je včeraj plačeval:	računal:
za:	
100 dinarjev	4.75 5.75
100 lir	20.65 22.95
100 šinglingov	42.10 48.10
100 csl. kron	10.95 12.80
100 peset	34.70 36.35
100 USA-dolarjev	257.10 294.10
100 fr. frankov	15.30 17.—
1 funt šterl.	12.30 13.80

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope bodo prispeli:

V oktobru:

- 21. — Zeelandia in H. Patriot
- 24. — General Artigas
- 27. — Almanzora
- 31. — Formosa in Sierra Salvada

V novembru:

- 3. — Avila Star
- 3. — Conte Biancamano

Proti Evropi bodo odpluli:

- 25. — Lipari
- 26. — Zeelandia, Cabo S. Antonio in M. Olivia

V novembru:

- 1. — Almanzora
- 2. — H. Patriot
- 3. — General Artigas

MALI OGLASI

Traductora Pública Nacional — Milica D. Hočevar, dipl. na tuk. univerzi, se priporoča za vsakovrstne prevode, pravomočne pred tuk. oblastmi. Tucumán 586, U. T. 31 (Retiro) 3168.

Foto "Dock Sud". — Marko Radalj, specialist v mod. slikanju. Za vsakih šest slik daruje eno veliko v barvah. Facundo Quiroga 1275, Dock Sud.

SIVILJA — MODISTKA

Izdeluje po najnovejši modi suknje, jopiče, obleke, fantazija in plesne toalete. **MARIJA KOJANEC** CALDAS 1370 dpt. 3 (nasproti nemškega pokopališča Chacarita).

ČREVLJARNICA

Izdelujem in popravljam vsake vrste črevljev. Delo zajamčeno. Priporoča se **Anton Lukač**, Maturin 2756 (dve kvadri od postaje La Paternal) U. T. 59 La Paternal 4090.

ZA KRATEK ČAS

Zob za zob.

Julček: "To mora biti vaš oče skop, ker hodi v raztrganih čevljih, dasi je čevljar."

Cene: "Vaš šele, vaš, ki je zobni zdravnik, a ima vaš mali samo en zob."

ANEKDOTA

Ko je francoski kralj Filip V. nekoč potoval po svojih deželah, je prišel v majhen kraj, kjer ga je sprejel domači duhovnik na čelu ljudstva.

"Sire", je dejal duhovnik, "dolgi govori so neudobni in dolgočasni. Tako se bom zadovoljil, da vam dam zapeti pesemco, ki ima samo eno kitico."

Tako se je zgodilo. Filipu V. je pesem tako zelo ugajala, da je dejal ob njenem koncu:

"Abbé, še enkrat!"

Ko so jo še z večjim navdušenjem ponovili, je poklonil kralj duhovniku 10 zlatnikov.

"Sire, še enkrat!" se je priklonil duhovnik. In kralju je dovtipni mož tako ugajal, da mu je res dal še 10 cekinov.

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2538 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

Krojačnica in trgovina

z vsemi moškimi potrebščinami. Na izbero Vam nudi po zmernih cenah vsakovrstno angleško blago, kakor tudi vsake vrste vzorce.

Sebastijan Mozetič

Calla OSORIO 5025 - PATERNAL

Restaurant Europeo

EDINO SLOVENSKO ZBIRALIŠČE

Prvovrstna kuhinja

ZABAVA IN PLES VSAKO NEDELJO POPOLDNE

Za obilen obisk se priporoča

LUKA DIVIČ

RECONQUISTA 542

U. T. 31 Retiro 1617

**IZPLAČA SE VAM
OBISKATI**

BANCO COMERCIAL DEL PLATA

AVDA. DE MAYO 652 - U.T. 33-1333 - BUENOS AIRES

KO HOČETE NALOŽITI DENAR ALI GA
NAKAZATI. KO HOČETE KUPITI VOZNE
LISTKE, KREDITNA PISMA ITD. TER

VEDNO

Ko rabite kakršnokoli pojasnilo v bančnih
poslih. Dobili boste vse potrebne nasvete in
navodila

V

SLOVENSKEM ODDELKU